

تعاونیها و زنان

نوشته: سابین بکر - دفتر بین‌المللی کار شاخه تعاون - ژنو

ترجمه: مرجانه سلطانی

زنان و مردان به آموزش و پرورش تأکید دارند. همکاری آی.اِل.اُ در زمینه تعاونی داستانی طولانی دارد. توسعه تعاونی از آغاز سداس آی.اِل.اُ از مسائل مورد توجه این سازمان بود. امروزه فعالیتهای آی.اِل.اُ که اساس آن بیانیه شماره ۱۲۷ مصوب سال ۱۹۶۶ می‌باشد، از ترویج تعاونیها به عنوان ابزاری برای توسعه اجتماعی و اقتصادی حمایت می‌کند. البته به دلیل جو فکری آن دوران، مسئله مشارکت زنان در تعاونیها نادیده گرفته شده است.

در حال حاضر، مباحث مربوط به تفاوت جنسیت بخش عمده‌ای از موضعگیری عملی سازمان بین‌المللی کار را در توسعه تعاونی به خود اختصاص داده است. این امر برعهده شاخه تعاونی این سازمان (COOP) بوده و فعالیتهایی نظیر مطالعات و تحقیقات، حمایت قانونی، توسعه منابع انسانی و کمکهای فنی را شامل می‌شود. مورد آخر زمانی محقق می‌شود که برای ایجاد کار و درآمدزایی قشر فقیر روستایی تأکید شود. برای حصول این اهداف، ترویج گروههای خصوصی و نوآوران محلی به اندازه کمک به نهادهای آموزشی تعاونیهای رسمی ارزش و اعتبار دارد. از جمله اهداف اصلی برنامه‌های شاخه تعاون آی.اِل.اُ تعیین مدیریت مردمی و افزایش توان رشد و توسعه اقتصادی شرکتهای تعاونی است. اما اکثریت اعضای گروه اجرایی طرحهای شاخه تعاون بامردان است، و این حقیقتی است که سازگاری حقوق جنس زن و مرد را در بیشتر تعاونیها و بویژه در تعاونیهای رسمی زیر سؤال می‌برد.

بیماری فقر مبارزه کرد. از اینرو، همگام با ارزش نهادن به مسائل زنان، بسیاری از دولتها برای پیشبرد منافع آنان، اقدام به تأسیس نهادهایی، حداقل در یکی از وزارتخانه‌های خود کرده‌اند. با این وجود، اغلب جنبه رفاه در «مسائل زنان» هنوز هم از جمله کم‌رنگترین جنبه‌هاست.

در دفتر بین‌المللی کار (ILO) مسئله حضور یکسان زنان و مردان در روند توسعه براساس قطعنامه‌ای در مورد «فرصتها و حقوق برابر مردان و زنان در کار» مطرح بود. این قطعنامه در هفتاد و یکمین نشست کنفرانس بین‌المللی کار در سال ۱۹۸۵ و اجلاس آی.اِل.اُ با عنوان «گستره عملیات» صادر شد. این دو نشست پیرو کنفرانس سازمان ملل در خصوص زنان در سال ۱۹۸۵ در نایروبی برگزار شد.

اعلامیه شماره ۱۴۲ و بیانیه شماره ۱۵۰ توسعه منابع انسانی آی.اِل.اُ در سال ۱۹۷۵، بر لزوم دسترسی یکسان دختران و پسران و

۱- پیشگفتار

زن و مسائل مربوط به او همواره در بافت توسعه مطرح و مورد توجه است. اما با این وجود عملاً پیشرفت چندانی در تحقق اهدافی چون برابری فرصت حقوق زنان با مردان حاصل نشده است. کمیسیون سازمان ملل در خصوص جایگاه زنان در سال ۱۹۹۰ اعلام نمود که زنان هنوز به عنوان رکنی برابر با دیگر ارکان روند توسعه به رسمیت شناخته نشده‌اند. عملکرد زنان در سراسر جهان از یکسو و بزرگداشت دهه زنان سازمان ملل از سوی دیگر راه را به گونه‌ای هموار نمود تا مسائل زن و تفاوت جنسیت در دستورکار سیاستگذاران و طراحان توسعه لحاظ شود. امروزه همگان بر این باورند که بهره‌برداری کارآمدتر از منابع انسانی، به حل معضلات پیچیده سیاسی، اقتصادی و زیست محیطی بسیاری کشورها خواهد انجامید. سیاستگذاران متفق‌القولند که با کمک زنان می‌توان با

زنان، در گستره‌ای از فعالیتهای اجتماعی که شاید هنوز از راه یافتن به مسیرهای اصلی تولید محروم باشند، تشکلات خود را به

گونه‌ای سازمان داده‌اند تا منابع موجود را قابل سرمایه‌گذاری کنند، از سرمایه‌ها بیشترین درآمد را کسب نموده و با محرومیت و فقر خانواده‌ها و جوامع خود مبارزه کنند.

مشارکت زنان در گروه‌های تعاونی، چه به صورت مختلط و چه تعاونی زنان، علاوه بر رفع نیازهای اقتصادی، آنان را صاحب اختیار و قدرت می‌نماید. البته با این پیش‌فرض که تعاونی بر پایه اصول مشارکت واقعی و دمکراتیک تشکیل شود. همانگونه که در بیانیه «راهبردهای آینده نایروبی برای پیشرفت زنان» آمده، تعاونیها می‌توانند برای دفاع از منافع سیاسی و اقتصادی زنان منشاء اثر بوده و تبلیغ نمایند.

مطابق با اعلامیه‌ها، بیانیه‌ها و طرح «گسترده عملیات» دفتر بین‌المللی کار، لازم است تدابیر عملی و رهیافتهای منطقی در بطن مباحث مربوط به فعالیتهای زنان گنجانده شود و فضایی مناسب برای شرکت مساوی زنان و مردان در امر توسعه ایجاد گردد.

در مبحث کنونی، تنگناهایی که مشارکت

همه جانبه زنان را در تعاونیها مانع می‌شود، مشخص شده و راههای بازدارنده این موانع نیز پیشنهاد شده است و به عبارتی حدیث درد و درمان است. هدف ارائه رهنمودهایی است که در پایان به یکپارچگی زنان در فعالیتهای اصلی شاخه تعاون نظیر شرکت در طرحهای توسعه، تحقیقات، طرح قوانین و خدمات مشورتی بیانجامد. این رشته گفتار مشکلات خاص گروهها و تعاونیهای زنان را مطرح می‌کند و راههای رفع این موانع را به محکمه قضاوت خوانندگان می‌گذارد. در این سلسله مباحث سعی شده برای مقامات شاخه‌های مختلف تعاون، متخصصان طرحهای تعاونی مشاوران و دیگر افراد علاقمند، سندی موثق از رویکرد شاخه تعاون (COOP) در قبال مسائل زنان و تعاونیها تهیه و تدوین شود.

۲- زن و توسعه

زنان، یاریگران فعال و خستگی ناپذیر اقتصاد داخلی هر کشور هستند. آنان کار می‌کنند و می‌سازند، توانمندیهای حرفه‌ای

خود را بکار می‌بندند و در پاره‌ای از عرصه‌های زندگی نیز بسیار اثربخش هستند. علی‌رغم این ارزشها، غالباً مشارکت زنان را به دیده حقارت نگریسته و ناچیز می‌شمارند که این خود از یکسو مسئله حضور برابر آنان را در امر توسعه لوٹ نموده و از سوی دیگر عامل بازدارنده حرکت پیگیر توسعه است.

در اینجا بر سه اصل تأکید شده که موقعیت خاص زنان را در جامعه و اقتصاد و نتیجتاً در تعاونیها مشخص می‌نماید. این سه اصل عبارتست از تفکیک کار زنان و مردان، محدودیت زنان در دسترسی به منابع و نظارت بر آنها، بازار کار متمایز برای زنان و مردان.^۱ در اکثر جوامع، تفکیک کار بیرون از منزل و خانه‌داری به گونه‌ایست که به مراتب بیشترین سهم کار مولد ثروت را (به معنی ایجاد نسل و توان کاری اعضاء در خانه بطور روزانه) زنان انجام می‌دهند.

خانه‌داری مستلزم کاری بدون مزد، پنهان و نامحسوس، همچون تهیه غذا و بچه‌داری و امور دیگر است که برای مثال در تولید ناخالص ملی، رسماً به عنوان کار محسوب نمی‌شود. همین وضعیت در مورد بخش عمده‌ای از کار مولد ثروت و درآمدزای زنان برای امرار معاش یا کار در بخش خصوصی صادق است.

زنان در مناطق شهری بیشتر درگیر کسب و کار خصوصی، خدمات و تولید در مقیاس کوچک (پوشاک، مهمانداری) هستند، آنان در مناطق روستایی اغلب به عنوان کارگر خانواده خود بدون دریافت وجه نقدی به اموری چون درو و جمع‌آوری محصول می‌پردازند و تولیدکنندگان اصلی محصولات غذایی با درآمد نسبتاً اندک هستند.^۲ از آنجا که مردان به ندرت خود را درگیر فعالیتهای

تولیدی و مولد ثروت می‌کنند، فشار کار سنگینتر و ساعات کاری طولانی‌تر، بیشتر بر دوش زنان است تا مردان و به عبارتی کار «مضعف» زنان (تولیدی / مولد ثروت) یا کار «سه‌برابر» زنان (کارگر یا کشاورز / مادر / خانه‌دار) در طول یک روز کاری.

حجم کار زنان بنا بر طبقه اجتماعی، گروه سنی و وضعیت نژادی آنان می‌تواند بطور قابل ملاحظه‌ای متفاوت باشد.^۳ برای نمونه، زنانی که در قشر مرفه یا متوسط جامعه جای دارند، به دلیل تمکن مالی، معمولاً از میان طبقه فقیر و محروم، کارگری را برای انجام امور منزل استخدام می‌کنند.

طی سالهای اخیر کار در بین زنان فقیر، چه با مزد و اجرت همراه باشد یا نباشد، افزایش چشمگیری داشته است. علت این امر را می‌توان در مسائلی جست که در جهان امروز وجود دارد. این عوامل عبارتند از: فرسایش و تخریب محیط زیست (آب و سوخت بیشتری بهدر می‌رود، تنها زمینهای حاشیه‌ای اندکی برای کاشت محصولات غذایی باقی مانده است)، اثرات برنامه‌های تعدیل ساختاری (بیکاری، کاهش درآمد، تورم، خدشات اجتماعی کمتر)، افزایش مهاجرت جنس مذکر، افزایش تعداد کودکانی که به مدرسه و سالخوردگانی که به مراقبت نیاز دارند. امروزه حتی شماری از مستخدمین طبقه متوسط که در آن زنان به «خانه‌داری» می‌پردازند و مردان به استخدام در می‌آیند، قادر به امرار معاش از یک ممر درآمد نبوده و زنان ناگزیر از یافتن شغل و کسب درآمد هستند. بعلاوه تعداد روزافزونی از مستخدمین منازل در سراسر دنیا، بطور غیرقانونی از جنس زن هستند و این زنان تنها نان‌آور خانه محسوب می‌شوند. این مسئله از مهاجرت رو به رشد مردان در مناطقی

همچون آفریقای جنوبی، شبه جزیره عربستان و بخشهایی از آمریکای مرکزی و جزایر کارائیب، و همچنین بیکاری مردان و نسبت بالای طلاق و تحولات اجتماعی و غیره ناشی می‌شود.

در حالی‌که تک‌تک این عوامل در سنگینتر شدن مسئولیت زنان برای بقای خانواده دخیل هستند، جایگاه فرعی آنان در بازار کار و اقتصاد، امکان بروز توان کاری را آنچنان که باید و شاید به آنها نمی‌دهد. نظارت محض زنان بر مواد اولیه تولید، یا دسترسی به زمینهای حاصلخیز، تسهیلات اعتباری، کار اضافی، تکنولوژی، ابزار، حمایتهای حقوقی، دانش، حمل و نقل و بازاریابی برای زنان بسیار محدودتر از مردان است. از این جهت، بیشتر کار زنان با صرف وقت زیاد، شدت کار و درآمد ناچیز همراه است.

مسئله دسترسی مناسب به ابزارهای تولید که در قوانین داخلی کشورها پیش‌بینی نمی‌شود، زنان را به انحاء گوناگون در زمینه دستمزدها، حقوق فردی و مالکیت با تبعیض مواجه می‌سازد.

تقریباً در همه کشورهای در حال توسعه، در اختیار داشتن زمین کشاورزی برای زنان یکی از مسائل حیاتی محسوب می‌شود. بطور مثال در کشورهای آمریکای لاتین چون برزیل، بولیوی و پرو قانون، اجازه مالکیت زمین را به زنان نمی‌دهد. و این در حالی است که زنان کشاورز گردانندگان واقعی کار در منزل و روی زمین کشاورزی هستند و این قانون در واقع دیگر مفهومی ندارد. اما با این حال حتی در بعضی موارد آنها را به عنوان «کشاورز» هم به رسمیت نمی‌شناسند و در نتیجه هیچگونه حق تصمیم‌گیری درباره‌ی زمینی

که بر روی آن کار می‌کنند ندارند. بعد دیگر این مسئله، تأثیر منفی آن است که بر امکان ملحق شدن زنان در تعاونیها می‌گذارد.

در بازار کار رسمی و غیررسمی، فرصتهای شغلی و دستمزدهای متفاوتی را حتی برای یک کار مشخص به مردان و زنان اعطاء می‌کنند. فعالیت زنان غالباً به مشاغلی چون نساجی و پوشاک، تدارک غذا و خانه‌داری محدود می‌شود. آنان معمولاً در کارهای خصوصی که در بیشتر موارد با وضعیت شغلی متزلزل و پرمخاطره همراه است متمرکز می‌شوند. حتی سیستم آموزش و پرورش عمومی نیز الزاماً راه‌گشای مشاغل جدید نیست. تفکیک بازار کار برای زنان و مردان همچون هزار تویی پیچیده است که در اینجا فقط به ذکر دلایلی چند بسنده می‌کنیم، از جمله پیش‌بینی هزینه‌های بیشتر ناشی از امکان ترک کار به دلیل زایمان، مهارتهای محدود زنان، روشها و برخوردهای کارفرمایان است.

جایگاه فرعی زنان در بازار کار و جامعه بیشتر ناشی از وابستگی روابط کار و دانش است. زنان، بخصوص در مناطق روستایی، حتی بیش از مردان از نظر دانش و اطلاعات عقب مانده هستند که این خود مانع پیشرفت آنان می‌شود و عدم پیشرفت همچون دور باطلی مانع دسترسی آنان به برنامه‌های آموزشی و پرورشی می‌شود.

دختران بیشتر از پسران تمایل به ترک مدرسه و شروع به کار در سنین پایین دارند. زنان در سراسر جهان از میزان آموزش رسمی کمتری بهره‌مند می‌شوند و نرخ بیسوادی در بین زنان بیشتر از مردان است. آموزش بزرگسالان در بخش زنان که از سوی مؤسسات ملی و آژانسهای توسعه ارائه می‌شد، در زمینه کار مولد ثروت برای زنان، از دیرباز بر

تولید افزوده‌اند. در بعضی کشورها همچون آمریکای لاتین، این مردان هستند که روی زمین تعاونی کار می‌کنند، حال آنکه زنان از این قاعده مستثنی بوده و فعالیت آنان به خانه‌داری، کارهای گذرا و دیگر کارهای بدون مزد محدود می‌شود.

پس از استقلال، بسیاری کشورهای آفریقایی و آسیایی با حفظ ساختار تعاونی به عنوان اهرم سیاست کشاورزی داخلی، در اصل عرضه محصولات کشاورزی و سازماندهی و نظارت بر تولید، بازار صادرات را تضمین می‌نمایند. در آمریکای لاتین، بسیاری از

تعاونیها طی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ براساس الگوی تعاونی در اروپا و ایالات متحده آمریکا از سوی دولتها تأسیس شدند. آنان یک «نظام سوم» بین سرمایه‌داری و اقتصاد سنجیده بوجود آوردند. این نظام سوم، تعاونیها، شرکتهای عمومی غیرانتفاعی و شرکتهای خصوصی هستند که در نظام «اقتصاد اجتماعی» می‌گنجد.

طی دهه ۱۹۸۰، برنامه‌های تعدیل ساختاری که در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به اجرا درآمده بود، دولتها را مجبور به کاهش هزینه‌ها می‌کرد و غفلتاً اقتصاد غیررسمی شده و غیرقابل کنترلی شکل گرفت. این تحولات بر بخش تعاونی نیز بسی تأثیر نبود. در شماری از کشورها، تعاونیهایی که سابقاً تحت نفوذ دولت بودند یا از محل اعانات دولتی کمک دریافت می‌کردند، امروزه مجبور به رقابت با شرکتهای خصوصی هستند و غالباً باید از میزان خدمات به اعضا بکاهند. در کشورهای «ساحل»، کاهش یکباره خدمات تعاونی کشاورزی همچون عوامل تولیدی از پیش تأمین اعتبار شده (بذر، کود) به مشکل کمبود این عناصر

در حال توسعه

از نظر تاریخی، تعاونیهایی که براساس الگوهای اروپایی ایجاد شده‌اند و بارها و بارها در مورد ماهیت آنان سوء تعبیرهایی شده است، تحت سیطره قدرتهای استعمارگر به بسیاری از «کشورهای در حال توسعه» امروزی تحمیل شده‌اند. آنها به عنوان ابزار تولید محصول پولی، مکانیزه کردن فرآیند تولید، تجاری سازی و در مجموع «مدرنیزه کردن» بکار می‌رفتند.

در بسیاری از مناطق، تعاونیها با تشکل مردان اساساً تولید محصول قابل مبادله با پول را افزایش می‌دهند و در همان حال تولیدات بدون عایدی همچون بعضی مواد غذایی و محصولات کم دوام را از فهرست تولیدات خود خارج می‌کنند. در نتیجه، زنان اغلب به تنهایی بار مسئولیت تولید محصولات غذایی را بر دوش می‌کشند در حالیکه مردان نیروی خود را در اقتصاد پولی منجم می‌کنند. پیامد این مسئله تضعیف قدرت تصمیم‌گیری زنان در عرصه‌های اقتصادی است. به همین منوال، تعاونیها نیز برحساسیت مسئله تفکیک کار مردان و زنان و بینایی نقش زنان در روند

موضوعاتی نظیر بهداشت، تغذیه، مراقبت از کودکان، کنترل مواید و غیره تأکید داشته است. در مناطق روستایی، زنان به ندرت از نعمت آموزش روشهای «نوین» تولید کشاورزی بهره‌مند می‌شوند و حتی در زمینه معرفی تکنولوژیهای جدید به کشاورزان، به حساب نمی‌آیند. تاکنون ماشین‌آلات و روشهای جدید عمدتاً برای مردان فراهم بوده است. حتی مروجین مرد که در سیستم خدمات توسعه کشاورزی فعالیت دارند، کمتر اطلاعات خود را در اختیار زنان کشاورز می‌گذارند.

سبک شمردن ارزش کار زنان در سطح ملی و بین‌المللی و ناتوانی سیاسی و عدم حضور زنان در جمع هیئتهای تصمیم‌گیری در کلیه سطوح به اتخاذ خط مشی‌ها و قوانینی منجر می‌شود که کلیه نیازها و علائق خاص زنان را نادیده می‌گیرد. این مشکل بخصوص گریبانگیر زنان در مناطق روستایی کشورهای در حال توسعه است که کل جمعیت روستایی را از حضور در صحنه سیاستگزاری محروم می‌کند.

۳- توسعه تعاونیها در کشورهای

«با رهروان وادی عشق»

رحمت خداوند متعال، بر شهداء فضیلت - شهدائی که با نثار خون خود درخت با برکت اسلام را آبیاری نمودند.

«امام خمینی (ره)»

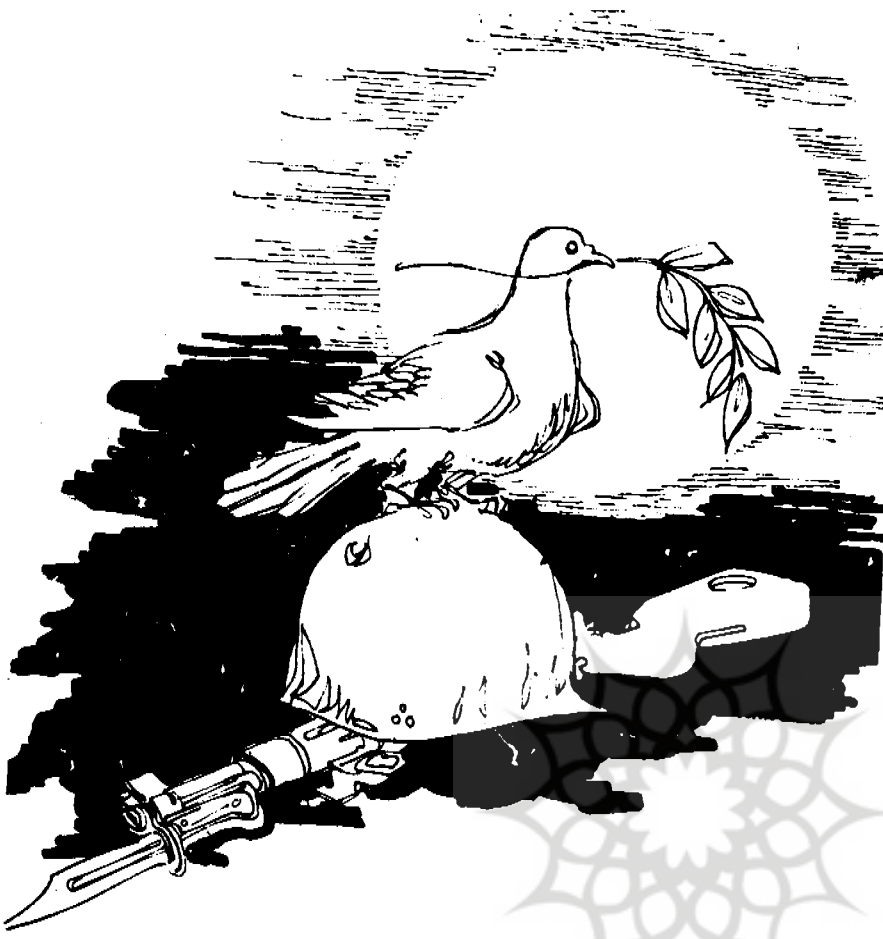
نگاهی به زندگی تعاونگر شهید احمد میرحسینی

شهید احمد میرحسینی یکی از شهدای والامقام بخش تعاون است که در سال ۱۳۴۰ شمسی در یکی از محله‌های محروم و فقیرنشین شهرستان یزد معروف به چهارمنار، در یک خانوادهٔ مسلمان و معتقد دیده به جهان گشود. او از همان اوان کودکی با توجه به تعلق عمیق دینی خانواده‌اش، با اعتقادات دینی و رفتار و اخلاق خوب و پسندیده اسلامی آشنا گردید. شهید احمد تحصیلات ابتدائی را در دبستان شاه ولی یزد و دورهٔ راهنمایی را در مدرسهٔ مدرسی آن شهرستان گذراند. وی با بهره‌گیری از نبوغ ذاتی و استعداد جسمانی خود در امر ورزش در کوتاهترین مدت بصورت یک بازیکن مطرح و با تجربه فوتبال در سطح استان یزد معرفی شد. شهید میرحسینی از همان دوران نوجوانی و جوانی، ارادت و علاقهٔ فراوانی به مقدسات دینی بخصوص خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام داشت و با اهمیت دادن به دستورات دین مبین اسلام، نمازهای واجب و فرائض خود را مرتباً و در اول وقت شرعی برپا میداشت. وی پس از پایان دوره تحصیلات متوسطه و اخذ دیپلم، به خدمت

مقدس سربازی اعزام گردید و در اثر لیاقت و شایستگی که حین خدمت سربازی از خود نشان داد، سخت مورد توجه مسئولین قرار گرفته و در قسمت سیاسی عقیدتی نیروی انتظامی به انجام وظیفه مشغول شد. شهید میرحسینی بعد از گذراندن خدمت سربازی، بنا به نیاز شغلی در مرکز گسترش سابق استخدام شد و به عنوان مسئول روابط عمومی فعالیت اجتماعی خود را آغاز نمود و در همین ایام مدتی نیز با عنوان مسئول آموزش نیروهای بسیج در مرکز گسترش فعالیت داشت و در اوقات فراغت خود نیز افتخاراً با پایگاه مقاومت امام حسین (ع) به طور همزمان همکاری مینمود.

این شهید بزرگوار، حضور بسیجیان مخلص را در صحنه ورزش ضروری میدانست و با تشکیل تیمهای ورزشی در رقابتهای مختلف ورزش استان و منطقه شرکت مینمود. تعاونگر شهید میرحسینی در تمام دوران ورزشی عمر خود از علاقه مندی و پایبندی به ارزشهای اسلامی و انقلابی نیز غافل نمیشد و در امر آموزش بسیجیان و همکاریهای همه جانبه با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، از خود شایستگیهای فراوانی نشان داد. او در تشویق و ترغیب دوستان و آشنایان برای رفتن به جبهه‌های نبرد حق علیه باطل نقش مؤثری ایفاء میکرد و با راهنماییهای مفید خود نیروهای مخلص و فداکار مردمی را بیشتر مشتاق و مصمم برای دفاع از کیان اسلام و کشور انقلابی مینمود که از نمونه‌های بارز اینگونه اقدامات شهید در امور جبهه و جنگ فراهم کردن مقدمات اعزام کل پرسنل شاغل در مرکز گسترش سابق یزد با عنوان راهیان کربلای ۴ و حضور دائم در عملیات پیروزمندانه کربلای ۵ است. وی در این دو

مورد فعالیت چشمگیری داشت و مراتب اینثار و اخلاص خود را در عرصه جهاد حق علیه باطل بحد اعلائی امکان نشان داد.

شهید احمد میرحسینی سرانجام از آنجا که عاشقان قرب الی... همواره مشتاق دیدار با معشوق و خالق خود هستند. با کسب بالاترین افتخار در سن ۲۵ سالگی در جبهه‌های نبرد ایمان با کفر به درجه رفیعه شهادت نائل شده و در جوار رحمت حق تعالی آرامید. از این شهید عزیز دو فرزند دختر به یادگار مانده که در شهرستان یزد سکونت داشته و آقای مهندس شافعی وزیر محترم تعاون نیز در سفری که

اخیراً به استان یزد داشتند، با خانواده محترم این شهید از نزدیک دیدار و گفتگو کردند. مهندس شافعی در این دیدار ضمن تجلیل از مقام آن شهید و بازماندگان، فرزندان شهید را مورد تفقد قرار دادند و در جهت رسیدگی بوضع مالی و رفاهی و آموزشی خانواده شهید دستوراتی را صادر نمودند.

روحش شاد و راهش پررهرو باد
ولادت: ۱۳۴۰/۸/۱۰ در شهرستان یزد
شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۲۱ در جبهه جنوب کشور
محل شهادت: شلمچه
عملیات: کربلای ۵

قوانین و مقررات

نمونه آئین نامه استخدامی و اداری شرکتهای تعاونی تولیدی و خدماتی

فصل اول: کلیات

ماده ۶- وظایف هر یک از مشاغل سازمانی شرکت و شاغلین، اهم از موقت یا دائمی به پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیات مدیره تعیین و در قراردادهای استخدامی قید می‌گردد.

ماده ۷- در صورتی که از سوی وزارت کار و اموراجتماعی، طبقه‌بندی مشاغل شرکت ضروری تشخیص داده شود، شرکت مکلف به انجام آن است.

ماده ۸- انجام اموری که جزء فعالیت‌های ستادی و یا اجرایی شرکت نبوده و در مواقع خاصی ضرورت می‌یابد از قبیل تعمیرات، لوله‌کشی آب، برق، گاز، نقاشی و تعمیرات ساختمان، مقاطعه‌کاری و نظایر آنها از شمول تشکیلات سازمانی شرکت و مشاغل منظور شده در آن خارج می‌باشد.

ماده ۹- تعداد کارکنان دائم شرکت هیچگاه نباید از مشاغل مقرر در تشکیلات سازمانی مصوب تجاوز نماید.

ماده ۱۰- شرکت مکلف است در عقد قراردادهای دائم و موقت کار و یا مقاطعه‌کاری مقررات قانونی بویژه ضوابط مذکور در فصل دوم قانون کار را رعایت نماید.

ماده ۱۱- حقوق و مزایای پرداختی به کارکنان اعم از دائم، موقت، کارمندی و غیر آنها می‌بایست همه ساله در بودجه شرکت منظور شده و به تصویب مجمع عمومی عادی برسد.

فصل دوم: شرایط ورود به خدمت شرکت:

ماده ۱۲- داوطلبان استخدام برای هر یک از مشاغل سازمانی شرکت می‌بایست واجد شرایط زیر باشند:

الف - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

ب - انجام خدمت وظیفه عمومی و یا معافیت دائم از آن.

ج - داشتن لااقل ۱۸ سال تمام سن.

د - متدین بودن به یکی از ادیانی که در قانون اساسی به رسمیت شناخته شده است.

ه - داشتن دانش، تخصص، تجربه و یا مهارت لازم در زمینه شغل مورد تقاضا.

و - نداشتن سابقه محکومیت کیفری که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی گردد.

ز - نداشتن سابقه عضویت و یا فعالیت در احزاب، سازمانها و

ماده ۱- امور استخدامی و اداری شرکت تعاونی که من بعد اختصاراً «شرکت» نامیده می‌شود، تابع مقررات این آئین نامه است.

تبصره - امور انضباطی شرکت با توجه به مقررات قانون کار، مطابق با آئین‌نامه‌ای خواهد بود که پس از تأیید وزارت کار و امور اجتماعی (اداره کار و امور اجتماعی محل) و تصویب مجمع عمومی عادی شرکت به اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۲- کارکنان موردنیاز شرکت به یکی از طرق مقرر در قانون کار و متناسب با نوع و ماهیت کار برای مدت موقت یا دائم استخدام می‌شوند. شرکت مکلف است در عقد قراردادهای استخدامی ضوابط موضوعه در قانون کار را مراعات نماید.

ماده ۳- مادام که بین هر یک از اعضاء و شرکت قرارداد استخدامی منعقد نشده و عضو در شرکت اشتغال بکار نیافته است، ذی‌حق به مطالبه حقوق و یا هرگونه مزایا و پرداختی که به اعتبار اشتغال به شاغل تعلق می‌گیرد، نمی‌باشد.

تبصره - شرکت مکلف است ضمن توافق با هر یک از اعضای موسس و متناسب با دانش، تخصص، تجربه و یا مهارت آنان قرارداد استخدامی (موقت یا دائم) منعقد نموده و اعضای اولیه را با رعایت اولویت نسبت به سایرین، در پستهای سازمانی مناسب شاغل کند.

ماده ۴- مدیرعامل شرکت موظف است کارکنان واجد شرایط، مورد نیاز و داوطلب اشتغال در پستهای منظور شده در تشکیلات سازمانی شرکت را که ضمیمه این آئین‌نامه است

متقابلاً تهیه و بعنوان ضمیمه این آئین‌نامه به تصویب مجمع می‌رسد به هیات مدیره پیشنهاد نماید تا در صورت تصویب به عقد قرارداد استخدامی با آنان مبادرت شود.

تبصره - هرگونه اصلاح و تغییر لازم در تشکیلات سازمانی شرکت باید به تصویب مجمع عمومی عادی شرکت برسد.

ماده ۵- از تاریخ تصویب این آئین‌نامه مفاد آن برای شرکت و کارکنان، مشروط بر آنکه به حقوق مکتسبه قانونی ناشی از عقد قرارداد استخدامی با آنان لطمه‌ای وارد نکند، لازم‌الاجرا می‌باشد.

تبصره - هرگونه تغییر در پست سازمانی، شرح وظایف، قرارداد استخدامی و حقوق و مزایای هر یک از کارکنان، مستلزم جلب موافقت آنان است و در هر حال نباید برای هیچیک از کارکنان در صورت تغییر شغل، حقوق و مزایایی کمتر از شغل سابق تعیین گردد.

حداکثر یکماه و برای کارکنان ماهر و دارای تخصص سطح بالا سه ماه است، باید در قرارداد مشخص گردد.

ماده ۱۴- افرادی که برای مشاغل دارای ابواب جمعی تحت اختیار استخدام می‌شوند از قبیل مدیرعامل، انباردار، صندوق‌دار، می‌بایست معادل ابواب جمعی و نوع کاری که به آنان ارجاع می‌شود به تعیین هیات مدیره، وجه الضمان، وثیقه ملکی و یا تضمین معتبر دیگر بسپارند.

ماده ۱۵- شرکت می‌تواند در صورت رضایت از خدمات کارکنانی که برای مدت موقت استخدام شده‌اند در خاتمه مدت، با آنان قرارداد جدید اعم از موقت یا دائم منعقد نماید.

ماده ۱۶- پذیرش کارکنان غیر عضو به عضویت شرکت در صورت احراز شرایط عضویت مقرر در اساسنامه شرکت و تصویب هیات مدیره بلامانع است.

فصل سوم: حقوق و مزایا، تعطیلات و مرخصی‌ها و وظایف و تکالیف کارکنان شرکت

ماده ۱۷- کلیه کارکنان شرکت در قبال انجام صحیح وظایف محوله مستحق دریافت حقوق و مزایای مقرر در قرارداد استخدامی و هرگونه وجوه دیگری که براساس قانون کار و مصوبات شورای عالی کار به آنان تعلق می‌گیرد، می‌باشند.

تبصره - شرکت مکلف است تا پایان هر ماه حقوق و مزایای کارکنان خود را پس از تأیید کتبی انجام کار توسط سرپرست بلائصل مستخدمین طی چک یا نقداً پرداخت نماید.

ماده ۱۸- مزد ثابت کارکنان عبارتست از مزد شغل و مزایای ثابت پرداختی به تبع شغل که با توافق طرفین تعیین می‌گردد و نباید از حداقل مقرر در قانون کار و مصوبات شورای عالی کار کمتر باشد.

تبصره ۱- کمک هزینه مسکن، خواروبار، کمک عائله‌مندی، فوق‌العاده ماموریت، اضافه‌کار ساعتی و سایر موارد مذکور در قانون کار و آئین‌نامه‌های مربوط جزو مزد ثابت و مزد مبنای محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲- شرکت می‌تواند به کارکنانی که در سمت سرپرستی اشتغال دارند، مزایای سرپرستی، فوق‌العاده شغل و نظایر آنرا پرداخت نماید.

ماده ۱۹- شرکت مکلف است همه ساله مصوبات شورای عالی کار را در مورد حقوق، مزایا، پاداش، عیدی و سایر پرداختها مراعات نموده و علاوه بر پیش‌بینی مبالغ مربوط در بودجه سالانه، برای پرداخت حق سنوات کارکنانی که به هر دلیل رابطه استخدامی آنان با

گروههایی که فعالیت آنها غیرقانونی می‌باشد.

ح - برخورداری از سلامت جسمی و روانی و عدم اشتها به فسق و فجور و عدم اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات الکلی:

تبصره ۱- هیات مدیره شرکت مکلف است بدو نیازمندیهای پرسنلی را با رعایت مفاد تبصره ماده ۳ و ماده ۴ این آئین‌نامه از اعضاء تأمین نماید.

تبصره ۲- در صورت وجود داوطلبان متعدد برای تصدی یک شغل، استخدام به تشخیص هیات مدیره از طریق مصاحبه یا آزمون کتبی بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۳- شرکت می‌تواند قبل از استخدام قطعی هر یک از متقاضیان برای مدت دائم یا موقت، ضمن توافق با آنان مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نماید. در خلال این دوره هر یک از طرفین حق دارد بدون اخطار قبلی و بی‌آنکه الزام به پرداخت خسارت داشته باشد، رابطه کار را قطع نماید. در صورتی که قطع رابطه کار از طرف شرکت باشد، ملزم به پرداخت حقوق تمام مدت دوره آزمایشی خواهد بود و چنانچه شاغل رابطه کار را قطع نماید فقط مستحق دریافت حقوق مدت انجام کار خواهد بود.

تبصره - مدت دوره آزمایشی که برای کارکنان ساده و نیمه‌ماهر

شرکت قطع می‌شود و سایر مطالبات قانونی شاغلین، بازنشستگان و موارد غیرمترقبه مبالغی را در بودجه هر سال پیش‌بینی و ذخیره نماید.

ماده ۲۰- مجموع ساعات کار عادی هفتگی شرکت ۴۴ ساعت است که ساعت شروع و خاتمه آن در روز بوسیله مدیریت شرکت تعیین و به کارکنان تمام وقت و مشمول اعلام می‌گردد تا به موقع در محل کار خود در شرکت حضور یافته و در وقت اداری تعیین شده، وظایف محوله را زیر نظر سرپرست مستقیم مربوط انجام دهند.

ماده ۲۱- روز جمعه هر هفته، تعطیل هفتگی شرکت است و کارکنان شرکت برای روزهای جمعه، تعطیلات رسمی کشور، روز کارگر و ایام مرخصی استحقاقی خود حق استفاده از حقوق و مزایای متعلقه را دارند.

تبصره - در صورتی که بنا به ضرورت و با توافق شرکت و مستخدم، هر یک از کارکنان در روز جمعه انجام وظیفه نمایند، چهل درصد اضافه برمزد یک روز کاری به شاغل پرداخت خواهد شد و به ازای آن روز دیگری در طول هفته برای تعطیل، با توافق طرفین، تعیین می‌گردد. در هر حال تعطیل یک روز معین در هفته در مورد مشمولین این تبصره اجباری است.

ماده ۲۲- مرخصی استحقاقی سالانه کارکنان شرکت با استفاده از مزد و احتساب ۴ روز جمعه، جمعاً یک ماه است. سایر روزهای تعطیل جزء ایام مرخصی محسوب نخواهد شد. برای کار کمتر از یک سال، مرخصی مزبور به نسبت مدت کار انجام یافته محاسبه می‌شود.

تبصره ۱- تاریخ استفاده از مرخصی استحقاقی کارکنان شرکت با موافقت سرپرست مستقیم آنان تعیین می‌گردد و در صورت بروز اختلاف، چنانچه مدیرعامل شرکت نیز موفق به رفع اختلاف نشود، بلافاصله نظر اداره کار و اموراجتماعی محل استعمال و مطابق با آن عمل خواهد شد.

تبصره ۲- هیچیک از کارکنان نمی‌توانند بیش از ۹ روز از مرخصی سالانه خود را ذخیره کنند.

تبصره ۳- مرخصی کمتر از یک روز کار که در برگ مخصوص به درخواست مستخدم و تأیید و امضای مسئول تعیین شده از طرف شرکت قید می‌گردد، جزء مرخصی استحقاقی منظور می‌شود. خروج بدون مجوز کارمند از محل کار غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۲۳- کلیه کارکنان شرکت در صورت ازدواج دائم، فوت همسر و یا پدر و یا مادر و یا فرزند حق برخورداری از سه روز مرخصی با استفاده از مزد را دارند.

ماده ۲۴- نحوه استفاده از مرخصی بدون حقوق کارکنان و مدت آن و شرایط برگشت آنها به کار پس از استفاده از مرخصی، با توافق

کتبی کارمند یا نماینده قانونی او و شرکت تعیین می‌گردد.

تبصره - استفاده از مرخصی بدون حقوق، به منظور تحصیل علم و کسب مدارج بالاتر برای مدت دو سال که تا دو سال دیگر (جمعاً ۴ سال) قابل تمدید است با رعایت مفاد این ماده امکانپذیر می‌باشد.

ماده ۲۵- مدت مرخصی استعلاجی با تأیید سازمان تأمین اجتماعی جزء سوابق کار و بازنشستگی کارمندان محسوب می‌گردد.

ماده ۲۶- هر یک از کارکنان شرکت حق دارند به منظور ادای فریضه حج واجب در تمام مدت کار خویش فقط برای یک نوبت یک ماه بعنوان مرخصی استحقاقی یا مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند.

ماده ۲۷- به کارکنانی که به موجب قرارداد یا موافقت بعدی به ماموریت‌های خارج از محل خدمت (مشروط بر آنکه لااقل ۵۰ کیلومتر با محل کار اصلی فاصله داشته باشد) اعزام می‌شوند، فوق‌العاده ماموریت که نباید کمتر از مزد ثابت یا مزد مبنای کارمند باشد، تعلق می‌گیرد. تأمین وسیله رفت و برگشت در این مورد برعهده شرکت است.

ماده ۲۸- ارجاع کار اضافی به کارکنان که نباید از ۴ ساعت در روز تجاوز نماید، در صورت موافقت کارمند و پرداخت ۴۰ درصد اضافه برمزد هر ساعت کارعادی مجاز است.

تبصره ۱- ارجاع کار اضافی به کارکنانی که کار شبانه یا کارهای سخت و زیان‌آور انجام می‌دهند ممنوع است.

تبصره ۲- ارجاع کار اضافی مازاد بر ۴ ساعت در روز به کارکنان شرکت با رعایت مفاد ماده ۶۰ قانون کار امکانپذیر است.

ماده ۲۹- مقررات راجع به کار شبانه، کار نوبتی، کار مختلط، مرخصی بارداری و زایمان کارکنان زن، تسهیلات مربوط به زنان کارمندی که دارای کودک کمتر از دو سال تمام می‌باشند و مواردی از این قبیل، عیناً مطابق با مقرراتی خواهد بود که در قانون کار و آئین‌نامه‌های مربوط تعیین شده است.

ماده ۳۰- پرداخت وام صرفاً به کارکنان دائمی شرکت که لااقل یک سال از شروع خدمت آنان گذشته باشد، در صورت کفایت امکانات شرکت بنا به درخواست کارمند و موافقت مدیریت شرکت، مشروط بر آنکه حداکثر ظرف مدت دو سال به اقساط مساوی ماهانه مستهلک شده و معادل وجه وام، تضمین لازم اخذ گردد، حداکثر معادل ۱۰ برابر حقوق یا مزد ثابت کارمند امکانپذیر است.

نحوه و جزئیات اجرای مفاد این ماده براساس ضوابطی خواهد بود که پس از تدوین به تصویب هیات مدیره شرکت می‌رسد.

تبصره - مجموع مبالغ پرداختی شرکت بابت وام درخواستی کارکنان در طول هر سال نباید از میزان وام قابل پرداخت مصوب

مجمع عمومی عادی سالانه در قالب بودجه تجاوز نماید.

ماده ۳۱- در صورتی که امکانات شرکت ایجاب نماید هیات مدیره می تواند بنا به پیشنهاد مدیرعامل به کارکنانی که خدمات آنان از هر حیث رضایت بخش تشخیص داده شود، علاوه بر پاداش مصوب شورای عالی کار، در طول سال فقط یکبار معادل یک تا دو ماه مزد ثابت کارمند بابت حسن انجام کار پاداش پرداخت نماید.

پاداش موضوع این ماده صرفاً من باب تقدیر از خدمات برجسته کارمند در همان سال پرداخت شده و در هر حال جزء حقوق مکسبه و ثابت کارمند ذینفع محسوب نخواهد شد.

ماده ۳۲- هیات مدیره شرکت می تواند با تصویب مجمع عمومی و تامین بودجه لازم، در مورد ایاب و ذهاب کارکنان بین محل کار و سکونت آنان به هزینه شرکت اقدام نماید یا آنکه هر ماه مبلغی را بعنوان حق ایاب و ذهاب به کارکنان پرداخت کند.

ماده ۳۳- شرکت مکلف است در مورد تامین اجتماعی، بیمه بیکاری، بازنشستگی، از کارافتادگی، فوت و سایر موارد مربوط به امور رفاهی و آتیه کارکنان و افراد تحت تکفل آنان مطابق با مقررات سازمان تامین اجتماعی عمل نماید.

ماده ۳۴- کلیه کارکنان شرکت مکلفند ضمن انجام مطلوب وظایف محوله، در حفظ و نگهداری وسایل و لوازمی که به امانت برای استفاده کاری در اختیار آنان گذارده می شود، اهتمام ورزیده و ضوابط و مقررات شرکت را از هر جهت رعایت نمایند.

فصل چهارم: سایر موارد

ماده ۳۵- کارکنانی که استعفاء می کنند موظفند یک ماه به کار خود ادامه داده و بدو استعفای خود را کتباً به مدیرعامل شرکت اطلاع دهند و در صورتی که حداکثر ظرف ۱۵ روز انصراف خود را کتباً به مدیرعامل اعلام نمایند، استعفای آنان منتفی تلقی می شود و کارکنان در چنین صورتی موظفند رونوشت استعفاء و انصراف از آنرا به شورای اسلامی شرکت و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارکنان (هر کدام که وجود داشته باشد) تحویل دهند.

ماده ۳۶- در پایان کار، کلیه مطالباتی که ناشی از قرارداد کار و مربوط به دوره اشتغال کارمند در شرکت است، به وی و در صورت فوت او به وارث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۷- در صورت خاتمه قرارداد کار به هر طریق، شرکت مکلف است به کارمندی که مطابق قرارداد، یک سال یا بیشتر، به کار اشتغال داشته است، برای هر سال سابقه، اهم از متوالی یا متناوب، براساس آخرین حقوق مبلغی معادل یک ماه حقوق به عنوان مزایای

پایان کار به وی پرداخت نماید.

ماده ۳۸- هرگاه قرارداد کار برای مدت موقت و یا برای انجام کار معین، منعقد شده باشد، هیچیک از طرفین به تنهایی حق فسخ آنرا ندارد و رسیدگی به اختلافات ناشی از این نوع قراردادها در صلاحیت هیات های تشخیص و حل اختلاف است.

ماده ۳۹- موارد فوت، بیماری، بازنشستگی، بیکاری، تعلیق، از کارافتادگی کلی و جزئی و یا مقررات حمایتی و شرایط مربوط به آنها تابع قانون تامین اجتماعی خواهند بود.

ماده ۴۰- هرگاه هر یک از کارکنان شرکت در انجام وظایف محوله تصور ورزیده و یا آئین نامه انضباطی شرکت را پس از تذکرات کتبی نقض نماید، شرکت حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار (در صورت فقدان آن نظر مثبت انجمن صنفی) علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت سال سابقه کار در شرکت معادل یکماه آخرین حقوق کارمند را به عنوان «حق سنوات» به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید.

تبصره ۱- در صورت بروز اختلاف بین شرکت و کارمند در مورد اجرای این ماده اگر اختلاف با توافق حل نشد، موضوع به هیات تشخیص ارجاع و در صورت عدم حصول نتیجه در رفع اختلاف، از طریق هیات حل اختلاف رسیدگی و اقدام خواهد شد و در این صورت شرکت به وظیفه قانونی خود عمل خواهد نمود.

تبصره ۲- در صورتی که شرکت فاقد شورای اسلامی کار و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارگران باشد، اعلام نظر مثبت هیات تشخیص در فسخ قرارداد کار الزامی است.

ماده ۴۱- کارکنان شرکت به تصریح تبصره ۴ ماده ۱۳۰ قانون کار فقط می توانند یکی از سه مورد شورای اسلامی کار، انجمن صنفی یا نماینده کارگران را داشته باشند.

ماده ۴۲- کارکنان فاقد مسکن شرکت می توانند با رعایت ضوابط قانونی اقدام به تشکیل شرکت تعاونی مسکن به منظور تامین زمین و مسکن مورد نیاز خود نمایند. شرکت در این مورد و نیز تشکیل شرکت تعاونی مصرف (توزیع) کارکنان خود، همکاریها و کمکهای قانونی لازمه را معمول خواهد داشت.

ماده ۴۳- هیات مدیره شرکت می تواند در جلسه یا جلسات رسمی خود با آراء موافق لااقل سه چهارم اعضای هیات مدیره حاضر در جلسه، آن قسمت از اختیارات خود را که در این آئین نامه پیش بینی شده و به امور اداری، استخدامی و رفاهی شخص مدیرعامل مربوط نمی باشد، کلاً یا جزئاً با تصریح هر مورد در صورت جلسه، یکجا یا بتدریج، بطور موقت یا برای مدت خدمت هیات مدیره همراه با

بسته در صورت جلسه

مشتری و نیازها و انتظارات اوست و بنگاهها باید دائماً به کمک ساز و کارهای تبلیغاتی و روابط عمومی با مشتری ارتباط برقرار نمایند. این ارتباطات می‌تواند با اهداف تجاری یا عاطفی باشد. هزینه‌های تبلیغات و روابط عمومی نوعی سرمایه‌گذاری است و دارای زایش و بازگشت است مشروط بر آنکه به نحو صحیح انجام شده باشد یعنی در هر برنامه (Campaign) بازاریابی مراحل زیر به دقت انجام شود تا حداکثر استفاده به عمل آید و به تعبیر علمی بهره‌وری بازاریابی حاصل گردد.

- تحقیقات از بازار، رقبا، مشتریان، وضعیت رقابت و ...

- محاسبه و تخمین مشتریان بالقوه

- شناسایی افرادی که نسبت به خرید کالا

تصمیم می‌گیرند.

- شناسایی افرادی که رفتار آنها در جامعه

مورد تأسی و تقلید قرار می‌گیرد (Reference Groups)

- استفاده از اهرم‌های ایجاد انگیزه مانند

کیفیت بهتر، بسته‌بندی جالب‌تر، تخفیف بیشتر، خدمات بیشتر و قیمت نازل‌تر برای مصرف‌کنندگان، همچنین پورسانتاژ فروش بیشتر، تامین خدمات حمل، تسهیلات اعتباری بیشتر و جوایز برای شبکه فروش.

- پیش‌بینی مقدار فروش در سال آینده و

تلاش برای تحقق آن.

- تعیین بودجه تبلیغاتی برای تحقق فروش

پیش‌بینی شده.

- انتخاب شعار، پیام، طرح تبلیغاتی، رسانه

و زمان مناسب و صحیح و مؤثر

- کنترل و نظارت

هر کدام از نمایندگان عمده فروشها، و خرده‌فروشها مورد بررسی قرار می‌گیرد. ضمناً فعالیت‌های حمل و نقل و انبارداری نیز به علت نزدیکی با فعالیت‌های توزیع، در همین بخش مطالعه می‌شود.

هر قدر نهاده‌های بیشتری در مورد توزیع صرف گردد، بر سرعت کالا، رسانی، سلامت و امنیت کالا، بهبود رابطه با نمایندگان عمده فروشها، خرده‌فروشها و مصرف‌کنندگان افزوده شده و از میزان خسارات، ضایعات و شکایات کاسته می‌شود و بدیهی است که هر کدام از دست‌آوردهای فوق باعث افزایش بهره‌وری است.

۸-۳- نقش و جایگاه منابع انسانی:

نقش و جایگاه منابع انسانی از جدیدترین

مباحثی است که در بررسی‌های بازاریابی مورد

عنایت قرار گرفته و علمای متاخر بازاریابی

مانند فیلپ کانلر و ویلیام جی. استانتون (۲)

معتقدند کارکنان یک بنگاه دارای نقش تعاملی

در سیستم بازاریابی بنگاه هستند و به بهترین

وجه می‌توانند ارتباطات بین عناصر تشکیل

دهنده سیستم بازاریابی را برقرار و آنها را

هماهنگ نمایند و عنایت به پارامترهایی مانند

آموزش کارکنان، رفاه آنها، ارتقاء و ترفیع

شغلی به موقع ایشان، چگونگی برخورد و

ارتباط آنها با مشتریان و بالاخره روابط مدیران

ارشد و مدیران میانی با سایر کارکنان می‌تواند

عامل تسریع یا تاخیر در وصول به اهداف

سازمان از جمله بهره‌وری کلی و بهره‌وری

نیروی کار باشد.

خلاصه و جمع‌بندی:

براساس مفاهیم جدید، تعقیب عملیات،

تصمیم‌گیریه‌ها، تغییرات و بهبودها، و بالاخره

بررسی معیارهای اندازه‌گیری افزایش یا بهبود بهره‌وری در هر مؤسسه منطبق بر سیستم بازاریابی آن مؤسسه است.

بررسی‌هایی که در مورد محصول انجام می‌شود مانند کیفیت، شکل و طرح و رنگ و بسته‌بندی، اندازه، گارانتی، خدمات، تسهیلات و بالاخره رضایت مشتری و اتخاذ تصمیم‌هایی صحیح در مورد مقوله‌های فوق باعث افزایش بهره‌وری نیروی کار، افزایش بهره‌وری سرمایه و بالاخره افزایش بهره‌وری کلی بنگاه خواهد بود.

بررسی‌هایی که در مورد قیمت‌گذاری صورت می‌گیرد و تعیین بهترین قیمت بطوریکه متضمن فروش بیشتر و سود بیشتر باشد نیز بهره‌وری سرمایه را افزایش خواهد داد.

بررسی روشهای تبلیغات و اطلاع‌رسانی و تصمیم‌گیری صحیح و تخصیص منابع بجا و به موقع باعث ثمربخشی بیشتر هزینه‌های تبلیغات و روابط عمومی و نهایتاً بهره‌وری بیشتر است.

اتخاذ تصمیمات صحیح در مورد چگونگی توزیع، شبکه نمایندگی، تخفیف و پورسانتاژ فروشندوها و بالاخره توجه به وضعیت کارکنان همه و همه باعث افزایش نسبت ستانده به نهاده است.

به همین دلیل در شماتیک سیستم بازاریابی هر مؤسسه و تعقیب روابط تعاملی بین عناصر محیطی، آمیخته بازاریابی، پاسخ‌های رفتاری مصرف‌کننده (جامعه) و بالاخره معیارهای سنجش ملاحظه می‌شود بهره‌وری در زمره دست‌آوردهای نهایی یک بنگاه اقتصادی قرار گرفته و به همین علت می‌تواند از جمله اهداف

استراتژیک باشد. بدین قیاس هر بنگاه، اقتصادی باید برای افزایش بهره‌وری مورد ارزیابی و سازماندهی مجدد قرار گیرد و از

می‌توان برای اهمیت و تبیین جایگاه بهره‌وری در تعاونیها برشمرد.

- اول اینکه هر روزه صحنه بازار جهانی شاهد شدید و گسترده‌تر شدن رقابت‌هاست؛ لذا از آنجائی که کشورهای صنعتی قدیم ناگزیر باید با کشورهای که اخیراً به جرگه آنها پیوسته‌اند به رقابت پردازند شرکتهای تعاونی از این امر مستثنی نبوده و می‌بایستی با مطالعه و آموزش صحیح مؤسسه خود را با این شرایط هماهنگ نمایند.

- دوم آنکه شرایط اجتماعی و اقتصادی بشر و صلح جهانی بر استفاده مؤثر از منابع متکی است. علیهذا مؤسسات تعاونی باید با عنایت بر این اصل به افزایش بهره‌وری منابع خود توجه شایانی را بنمایند.

- سوم آنکه استفاده بهتر از کالا و خدمات باعث تقلیل تورم و کم رنگتر شدن آن در اینگونه مؤسسات می‌گردد.

عوامل مؤثر در رشد یا کاهش بهره‌وری

برای افزایش بهره‌وری در شرکتهای تعاونی نیاز به تأمین شرایط متعددی می‌باشد و برای رسیدن به هدف نهائی (افزایش بهره‌وری) نقش مدیران مؤسسات از دیگر عوامل مهمتر به نظر می‌رسد. آنها باید وظایف خود را در مؤسسات صنعتی اعم از کوچک و بزرگ به نحو احسن انجام دهند. این مدیران هستند که در جریان کم و کیف واحدهای تولیدی خود بوده و می‌دانند چه مقدار تولید، با چه روشی، با چه مقدار سرمایه و نیروی انسانی باید حاصل شود. طبعاً مدیران خود به حمایت کارگران و دولت نیازمندند. در واقع افزایش بهره‌وری با همکاری تمام افرادی که در واحدهای تولیدی، خدماتی و کشاورزی ...

مشغول فعالیت هستند میسر می‌شود؛ لذا همکاری بین حکومت، مؤسسات تحقیقاتی، کاربایی و ... نیز لازم به نظر می‌رسد. دولتها نیز با تصویب و ایجاد سیاستهای خاص خود در جهت افزایش بهره‌وری می‌توانند نقش عمده‌ای را ایفاء نمایند که می‌توان از وظایف دولتها، ایجاد زمینه‌های مناسب اقتصادی، تأسیس وسایل ارتباطی، تأمین خدمات اجتماعی و امکانات آموزشی و ارتباطی، تأسیس مؤسسات آموزشی و تحقیقی و ... و بطور کلی هر اقدامی که بنوعی منجر به افزایش بهره‌وری شود را نام برد.

برای افزایش بهره‌وری مؤسسات تنها یک راه حل وجود ندارد، مدیران باید توجه به شرایط خاص خود مناسبترین روش را انتخاب نمایند. اما از عوامل بسیاری که به عنوان عوامل فزاینده بهره‌وری مطرح هستند باید سه عامل تحقیق و توسعه، نوآوری و اتوماسیون مورد توجه بیشتر قرار گیرد، چراکه تحقیق و توسعه باعث پیشرفت تکنولوژی و تکنولوژی سبب رشد بهره‌وری می‌شود و در مورد ارتباط نوآوری و افزایش بهره‌وری می‌توان گفت که نوآوری در تکنولوژی و علم سبب: ۱-

افزایش تولید ۲- تنوع در تولید ۳- کاهش هزینه و در نهایت اینکه سبب بالا رفتن قدرت و توانایی کشور در رقابت با کشورهای دیگر می‌شود؛ اما در مورد اتوماسیون دو نوع عقیده وجود دارد عده‌ای معتقدند که سبب کاهش قیمت تمام شده، بهتر شدن شرایط کار و بالا رفتن سطح استاندارد می‌گردد. اما در مقابل این گروه، گروه دیگر معتقد هستند که اتوماسیون سبب افزایش بیکاری، جایگزینی ماشین به جای انسان، کوچاندن افراد، و افزایش آلودگی محیط‌زیست است و در نهایت اینکه اتوماسیون حاکم شدن ماشین بر انسان است، اما

در هر حال نقش اتوماسیون انکار ناپذیر است. بطور کلی عواملی که باعث تسریع در رشد بهره‌وری می‌شوند عبارتند از:

- ترتیب مدیران، کارشناسان و کارگران ماهر در کلیه سطوح.

- تأمین فضای مناسب کار برای فعالیت کارآ برای کارکنان و طراحی و اجرای سیستم تشویقی دستمزد.

- استفاده مؤثرتر از کارخانه‌ها، تجهیزات و وسایل موجود جهت بالاتر بردن راندمان کار.

- پیدا کردن راههای کاهش ضایعات.

- جذب سرمایه و هدایت سرمایه‌گذارهای جدید به سوی پروژه‌های کارآ.

- بررسی دقیق ماهیت کار و روشهای فعالیت.

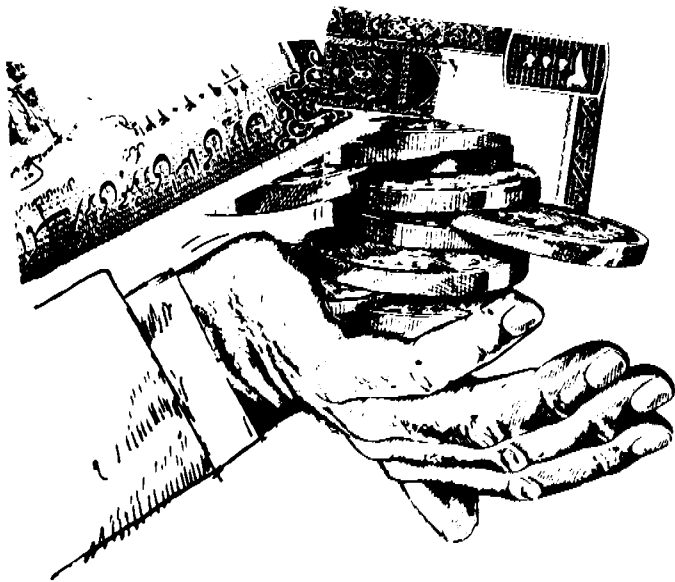
- بالا بردن کیفیت محصول تولیدی جهت ورود به بازارهای جهانی.

- حمایت دولت از صنایع کوچک و تازه تأسیس.

اما غیر از مسائل فوق عواملی نیز وجود دارد که باعث کند شدن رشد بهره‌وری می‌شود که عبارتند از:

الف - عدم آشنایی با مفهوم بهره‌وری؛ همانطور که گفته شد با تشکیل شرکتهای تعاونی بالاخص در این چند سال اخیر هنوز این مؤسسات کمتر آشنایی با این مفهوم دارند.

ب - اهمیت اهداف دیگری غیر از هدف رشد بهره‌وری؛ می‌دانیم که یک مؤسسه تولیدی یا تجاری علاوه بر هدفی مانند افزایش مقدار تولید و یا فروش اهداف دیگری همچون اهداف اجتماعی و اقتصادی مانند تأمین درآمد، توزیع عادلانه ثروت و امکانات اشتغال و ... دارند.

آئین نامه اجرایی تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - تسهیلات اعتباری موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور از طریق بانکهای عامل که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می شود اعطا خواهد شد، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است حداکثر پانزده روز پس از تصویب و ابلاغ این آئین نامه سهم هر یک از بانکهای عامل را تعیین و ابلاغ نماید.

ماده ۲ - تسهیلات اعتباری مورد نیاز طرحهای تهیه شده در زمینه های زیر که دارای توجیحات فنی، اقتصادی بوده و فقط از نظر وثیقه و سهم سرمایه گذاری مجری با مقررات بانکهای عامل وفق نمی دهد براساس مقررات این آئین نامه، حسب مورد توسط بانکهای عامل پرداخت خواهد شد.

الف: بخش کشاورزی و دامپروری شامل زراعت و باغداری، دام و طیور، بهداشت دام (نوسازی و بازسازی اماکن سنتی، دامی و کلینیکهای دامپزشکی خصوصی)، شیلات و آبیزیان، آبخیزداری، منابع طبیعی، آب و خاک، نظامهای بهره برداری، ایجاد

آزمایشگاههای تجزیه خاک، آفات و بیماریهای گیاهی و طرحهای کوچک تأمین آب، برقی کردن چاههای کشاورزی و مکانیزاسیون و سایر فعالیتهای ذی ربط در بخشهای فوق.

ب: بخش تولید صنعتی شامل طرحهای زود بازده و اشتغالزای صنعتی و معدنی، صنایع الکترونیک و تجهیزات پست و مخابرات، انرژی، صنایع دستی و روستایی، طراحی، مهندسی و طرحهای مونتاژ، طرحهای تحقیقاتی مورد تأیید شورای پژوهشهای علمی کشور، طرحهای مبتکرین، مخترعین و محققین مورد تأیید سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی کشور با اولویت صنایع تبدیلی کشاورزی، دامی، آرد و نان و طرحهای خود اشتغالی،

پ: بخش خدمات از جمله طرحهای پژوهشی، مهندسی، آموزشی، (مدارس غیرانتفاعی و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی و آموزشگاههای فنی و حرفه ای آزاد)، علمی، فرهنگی و هنری، سینما، چاپ، نشر و تولید کتاب، مطبوعات،

ورزشی، بهداشتی، درمانی و بهزیستی و تأسیس مطب داروخانه، رادیولوژی و آزمایشگاه تشخیص طبی در مناطق محروم کشور، پست و مخابرات، سیاحتی، حمل و نقل، حمام روستایی،

ت: طرحهای زود بازده و اشتغالزا در روستاهای محروم یا مناطق مرزی.

تبصره ۱ - پنجاه درصد (۵۰٪) از اعتبار این تبصره به وزارت تعاون و پنجاه درصد (۵۰٪) به بخش خصوصی اختصاص خواهد یافت. کلیه تعاونیهایی که زیر پوشش وزارت تعاون نیستند نیز می توانند از سهم وزارت تعاون و از طریق آن وزارت تسهیلات مورد نیاز طرحهای خود را دریافت نمایند.

تبصره ۲ - حداقل چهل درصد (۴۰٪) از اعتبار این تبصره سهم مناطق محروم است.

تبصره ۳ - حداقل بیست درصد (۲۰٪) از اعتبار این بند به طرحهای اشتغالزایی که براساس نرخ بیکاری مناطق از سوی وزارت کار و امور اجتماعی ارائه می شود، اختصاص می یابد.

تبصره ۴ - حداقل بیست درصد (۲۰٪) از اعتبار تسهیلاتی این تبصره به منظور اشتغال خانواده شهداء، جانبازان و آزادگان اختصاص می یابد.

تبصره ۵ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق بانکهای عامل، مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰) ریال از تسهیلات این تبصره را به منظور خرید مدارس نیمه تمام که به صورت مزایده انجام می گیرد، براساس معرفی وزارت آموزش و پرورش در اختیار متقاضیان جهت تأسیس مدارس غیرانتفاعی قرار دهد.

و: جوه دریافتی توسط وزارت آموزش و پرورش بابت فروش مدارس نیمه تمام به حساب ردیف ۴۲۳۲۵۰ واریز می شود و معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ واریزی به خزانه از محل ردیف ۵۰۳۲۷۹ برای تکمیل پروژه های نیمه تمام واحدهای آموزشی در اختیار وزارت مذکور قرار می گیرد.

جدول توزیع تسهیلات اعتباری تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور

ارقام به میلیون ریال

ردیف	نام استان	سهم استان		جمع کل	الزامات (جزئی از کل)				
		خصوصی	تعاونی		سهم	طرحهای اشتغالزایی		مربوط به سفر مقامات	
						خصوصی	تعاونی	خصوصی	تعاونی
۱	مرکزی	۲۱۵۰۰	۱۸۵۰۰	۴۰۰۰۰	۱۳۵۴۲	۴۰۸۶			
۲	گیلان	۲۴۰۰۰	۲۰۰۰۰	۴۴۰۰۰	۱۴۰۸۳	۲۰۵۶۲			
۳	مازندران	۳۷۴۰۰	۲۸۶۰۰	۶۶۰۰۰	۲۲۸۳۳	۱۶۶۵۳			
۴	آذربایجان شرقی	۲۹۰۰۰	۲۳۰۰۰	۵۲۰۰۰	۲۰۵۸۲	۱۲۰۰۴			
۵	آذربایجان غربی	۲۷۵۰۰	۲۴۵۰۰	۵۲۰۰۰	۲۳۸۳۳	۱۱۱۶۶			
۶	کرمانشاه	۲۵۵۰۰	۲۹۵۰۰	۵۵۰۰۰	۲۳۲۹۱	۱۳۶۸۰			
۷	خوزستان	۵۳۰۰۰	۴۲۰۰۰	۹۵۰۰۰	۳۵۲۰۹	۲۳۹۸۶	۲۰۰۰۰	۱۱۰۰۰	
۸	فارس	۳۷۵۰۰	۲۸۵۰۰	۶۶۰۰۰	۲۹۷۹۳	۱۷۹۶۸			
۹	کرمان	۳۹۰۰۰	۲۶۰۰۰	۶۵۰۰۰	۲۴۳۷۵	۱۲۸۷۸			
۱۰	خراسان	۴۴۰۰۰	۳۸۰۰۰	۸۲۰۰۰	۴۲۲۵۰	۲۴۹۹۶			
۱۱	اصفهان	۱۸۵۰۰	۲۴۵۰۰	۴۳۰۰۰	۱۶۷۹۲	۱۲۲۸۰			
۱۲	مرمرگان	۲۱۵۰۰	۲۴۵۰۰	۴۶۰۰۰	۱۷۳۳۳	۸۰۹۲	۱۵۰۰۰	۸۰۰۰	
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۵۰۰۰	۲۸۰۰۰	۵۳۰۰۰	۳۰۳۳۳	۷۸۱۸	۱۵۰۰۰	۸۰۰۰	
۱۴	کردستان	۱۸۰۰۰	۲۷۰۰۰	۴۵۰۰۰	۲۶۵۴۲	۵۴۰۶			
۱۵	همدان	۲۱۵۰۰	۱۸۵۰۰	۴۰۰۰۰	۱۵۷۰۸	۲۸۹۸			
۱۶	لرستان	۱۳۵۰۰	۲۴۵۰۰	۳۸۰۰۰	۲۳۸۳۳	۱۰۷۱۲			
۱۷	ایلام	۱۹۲۰۰	۲۰۸۰۰	۴۰۰۰۰	۱۷۸۷۵	۲۳۶۴			
۱۸	زنجان	۱۲۰۰۰	۱۸۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۷۳۳۳	۳۱۵۶			
۱۹	چهارمحال و بختیاری	۱۴۰۰۰	۱۶۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۴۰۸۳	۳۷۹۰			
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۱۲۰۰۰	۲۰۰۰۰	۳۲۰۰۰	۱۸۴۱۶	۴۱۱۸	۳۰۰۰	۲۰۰۰	
۲۱	سمنان	۱۱۰۰۰	۱۹۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۴۲۲۵	۱۵۵۶			
۲۲	یزد	۱۲۰۰۰	۱۵۰۰۰	۲۷۰۰۰	۱۰۸۳۳	۱۴۳۶			
۲۳	بوشهر	۲۰۴۰۰	۲۴۶۰۰	۴۵۰۰۰	۱۹۵۰۰	۵۰۰۲	۱۵۰۰۰	۸۰۰۰	
۲۴	تهران	۶۱۰۰۰	۴۸۰۰۰	۱۰۹۰۰۰	۱۰۲۹۱	۲۸۸۰۸			
۲۵	اردبیل	۱۲۰۰۰	۱۸۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۵۷۰۸	۴۴۹۴			
	جمع	۶۲۵۰۰۰	۶۲۵۰۰۰	۱۲۵۰۰۰۰	۵۲۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰			
	خرید مدارس نیمه نام	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۵۰۰۰۰					
	اعتبار توزیع نشده	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۴۰۰۰۰			
	جمع کل	۷۵۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰			

اعطای ۲۰٪ از اعتبار استان برای اشتغال خاورراه شهید، جاننازان و آزادگان توسط کمیته برنامه ریزی استان و وزارت تعاون الزامی است. «این اعتبار برای خرید مدارس نیمه نام (بند تبصره) اختصاص دارد که پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تایید سازمان برنامه و بودجه و پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تایید وزارت تعاون به سهم استانها اضافه خواهد شد. «مبلغ ۲۷ میلیارد ریال از این اعتبار به صدا و سیما و ۲۲ میلیارد به طرحهای سینمایی، چاپ و نشر مطبوعات و هنر اختصاص دارد.

اعتبار مربوط به تکمیل و قابل بهره برداری نمودن این مدارس از محل سهم سرمایه گذاری مجری و سایر منابع اعتباری این تبصره تأمین خواهد شد.

تبصره ۶ - اعطای تسهیلات اعتباری توسط بانکهای عامل به طرحهای مصوب نیمه تمام سالهای گذشته خود پس از بررسی مجدد توجیحات مالی، اقتصادی و فنی به منظور تکمیل و به بهره برداری رسیدن آنها در اولویت کامل بوده و کمیته برنامه ریزی استان و وزارت تعاون موظف به رعایت دقیق اولویت فوق می باشند. اعطای تسهیلات اعتباری به طرحهای نیمه تمام خانواده شهدا و جانبازان از طریق بانک ملی ایران، مطابق با مقررات پیش بینی شده در آیین نامه اجرایی تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۴ کل کشور خواهد بود.

بدیهی است اعطای تسهیلات اعتباری جدید به متقاضیان و استفاده کنندگان تسهیلات اعتباری سالهای قبل، منوط به تعیین تکلیف بدهیهای سررسید گذشته و معوق آنان می باشد.

ماده ۳ - منابع لازم جهت اجرای طرحهای موضوع این آیین نامه عبارتند از:
الف: سهم سرمایه گذاری مجریان طرحهای مشمول

ب: منابع داخلی بانکهای عامل
پ: منابع سایر بانکهای تجاری با نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
استفاده از منابع مالی سایر بانکهای تجاری برای تأمین کمبود منابع مالی بانکهای عامل، منحصر آ از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در قالب سیاستهای پولی و اعتباری و به ترتیبی که این بانک مقرر می نماید امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۴ - سهم هر یک از استانها براساس جدول پیوست به تفکیک چهاربخش منظور در ماده (۲) این آیین نامه تعیین شده است، کمیته های برنامه ریزی استانها و وزارت تعاون موظفند با رعایت کامل مفاد این آیین نامه

اقتصادی و دارایی، مدیرکل تعاون، مسئول دبیرخانه کمیسیون مناطق محروم استان، رئیس سازمان برنامه و بودجه، مدیرکل کار و امور اجتماعی، مدیرکل صنایع، رئیس سازمان جهاد سازندگی و رئیس سازمان کشاورزی تعیین می شود.

ماده ۵ - به منظور استفاده از تسهیلات اعتباری موضوع این آیین نامه لازم است در ابتدای امر، طرح مربوط که در بردارند، موارد زیر باشد، توسط اشخاص حقیقی و حقوقی

تسهیلات اعتباری را اعطا نمایند.
اصلاح جداول توزیع اعتبار و تغییر در سهم هر یک از بخشها و استانها براساس مصرف و نیاز حداکثر یک بار در سال تا آخر آذرماه سال ۱۳۷۵ به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران صورت خواهد گرفت.

تبصره - سهم اعتباری هر یک از شهرستانها از این تبصره در کمیسیون مرکب از استاندار (رئیس کمیسیون) مدیرکل امور

جدول شماره (۲): توزیع استانی تبصره (۳) کلون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور

ارقام به میلیون ریال

ردیف	نام استان	تسهيلات بخش کشاورزی	تسهيلات بخش توليد صنعتی	تسهيلات بخش خدمات	میزان اعتبار تخصیصی (جمع کل هم استان)	میزان اعتبار بخش مناطق محروم و اشتغالزای (جزی از کل)	طرحهای
۱	مرکزی	۱۴۵۰۰	۱۹۵۰۰	۶۰۰۰	۴۰۰۰۰	۱۳۵۴۲	۴۰۸۶
۲	گیلان	۱۴۰۰۰	۱۹۰۰۰	۱۱۰۰۰	۴۴۰۰۰	۱۴۰۸۳	۲۰۵۶۲
۳	مازندران	۲۶۷۰۰	۲۸۳۰۰	۱۱۰۰۰	۶۶۰۰۰	۲۳۸۳۳	۱۶۶۵۴
۴	آذربایجان شرقی	۱۹۵۰۰	۲۳۰۰۰	۹۵۰۰	۵۲۰۰۰	۲۰۵۸۳	۱۲۰۰۴
۵	آذربایجان غربی	۱۹۰۰۰	۲۴۵۰۰	۸۵۰۰	۵۲۰۰۰	۲۳۸۳۳	۱۱۱۶۶
۶	کرمانشاه	۱۹۰۰۰	۲۶۵۰۰	۹۵۰۰	۵۵۰۰۰	۲۳۲۹۱	۱۳۶۱۰
۷	خوزستان	۴۵۰۰۰	۳۵۵۰۰	۱۴۵۰۰	۹۵۰۰۰	۳۵۲۰۹	۲۳۹۸۶
۸	فارس	۲۰۵۰۰	۲۸۵۰۰	۱۲۰۰۰	۶۱۰۰۰	۲۹۷۹۳	۱۷۹۶۸
۹	کرمان	۲۲۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۳۰۰۰	۶۵۰۰۰	۲۴۳۷۵	۱۲۸۷۸
۱۰	خراسان	۲۹۰۰۰	۳۷۵۰۰	۱۵۵۰۰	۸۲۰۰۰	۴۲۲۵۰	۲۴۹۹۹
۱۱	اصفهان	۱۵۵۰۰	۲۰۰۰۰	۷۵۰۰	۴۳۰۰۰	۱۶۷۹۲	۱۲۲۸۰
۱۲	هرمزگان	۲۶۵۰۰	۱۵۰۰۰	۴۵۰۰	۴۶۰۰۰	۱۷۳۳۴	۸۰۹۲
۱۳	سیستان و بلوچستان	۲۹۰۰۰	۱۸۰۰۰	۶۰۰۰	۵۳۰۰۰	۳۰۳۳۴	۷۸۱۸
۱۴	کردستان	۱۸۰۰۰	۲۰۰۰۰	۷۰۰۰	۴۵۰۰۰	۲۶۵۴۲	۵۴۰۶
۱۵	مدان	۱۳۵۰۰	۱۹۰۰۰	۷۵۰۰	۴۰۰۰۰	۱۵۷۰۸	۲۸۹۸
۱۶	لرستان	۱۳۵۰۰	۱۸۰۰۰	۶۵۰۰	۳۸۰۰۰	۲۳۸۳۳	۱۰۷۱۲
۱۷	ایلام	۱۴۸۰۰	۱۸۷۰۰	۶۵۰۰	۴۰۰۰۰	۱۷۸۷۵	۲۴۶۴
۱۸	زنجان	۱۱۰۰۰	۱۴۰۰۰	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۷۳۳۴	۳۱۵۶
۱۹	چهارمحال و بختیاری	۱۱۵۰۰	۱۴۵۰۰	۴۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۴۰۸۳	۳۷۹۰
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۱۲۰۰۰	۱۵۵۰۰	۴۵۰۰	۳۲۰۰۰	۱۸۴۱۶	۴۱۱۸
۲۱	سمنان	۱۰۵۰۰	۱۵۰۰۰	۴۵۰۰	۳۰۰۰۰	۱۲۶۲۵	۱۵۵۶
۲۲	یزد	۱۰۰۰۰	۱۳۵۰۰	۳۵۰۰	۲۷۰۰۰	۱۰۸۳۳	۱۴۳۶
۲۳	بوشر	۲۷۰۰۰	۱۴۰۰۰	۴۰۰۰	۴۵۰۰۰	۱۹۵۰۰	۵۰۰۲
۲۴	تهران	۲۱۰۰۰	۲۴۰۰۰	۶۴۰۰۰*	۱۰۹۰۰۰	۱۰۲۹۱	۲۸۸۰۸
۲۵	اردبیل	۱۲۰۰۰	۱۳۵۰۰	۴۵۰۰	۳۰۰۰۰	۱۵۷۰۸	۴۴۸۴
	جمع	۴۷۵۰۰۰*	۵۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۱۲۵۰۰۰۰	۵۲۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰
	خرید مدارس نیمه تمام				۵۰۰۰۰*		۴۰۰۰۰
	اعتبار توزیع نشده						۲۰۰۰۰۰
	جمع کل	۴۷۵۰۰۰	۵۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰

* این اعداد برای خرید مدارس نیمه تمام (بند تبصره) اختصاص دارد که پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و مابقی سازمان برنامه و بودجه و پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید وزارت تعاون به سهم استانها اضافه خواهد شد.
 ** مبلغ ۲۷ میلیارد ریال از این اعتبار به صدا و سیما و ۲۲ میلیارد ریال به طرحهای سینمایی، چاپ و نشر مطبوعات و هنر اختصاص دارد.
 *** مبلغ ۱۰۰ میلیارد ریال از اعتبار بخش کشاورزی به اجرای طرحهای زیربنایی آب و خاک اختصاص دارد که به پیشنهاد وزارت کشاورزی و تأیید سازمان برنامه و بودجه از محل سهم بخش کشاورزی استانها با رعایت معاد آیین نامه اجرایی تبصره اعطا خواهد شد.

مورد نیاز و اوله تمامی اجرای مربوط به نوع و ماهیت طرحهای مختلف بخشهای تولیدی بوده و در سالهای قبل مورد استفاده قرار گرفته اند، حسب مورد در سال ۱۳۷۵ نیز ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۶ - بانکهای عامل (به استثنای بانک کشاورزی برای طرحهای زیربنایی آب و خاک، آبخیزداری و منابع طبیعی) پس از بررسیهای لازم و تشخیص اینکه طرحهای پیشنهادی براساس ماده (۵) این آیین نامه دارای توجیحات لازم از نظر فنی، مالی و اقتصادی

باشد یا نباشد حداکثر ظرف مدت سی (۳۰) روز نظرات خود را برای طرحهای بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه استان و در مورد طرحهای بخش تعاونی به وزارت تعاون و متقاضی ارسال نمایند.

کمیسیون تخصصی برای بررسی توجیحات مالی، فنی و اقتصادی طرحها، به جز طرحهای بخش تعاونی با شرکت نمایندگان استانداری، اداره کل امور اقتصادی و دارایی، سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، بانک عامل نماینده دستگاه اجرایی - حسب

تهدیه و همزمان به سازمان برنامه و بودجه استان و بانک عامل در تمامی موارد (و به اداره کل تعاون استان در مورد طرحهای تعاونی زیر پوشش وزارت تعاون) ارایه شود:

الف: گزارش توجیھی برای اجرای طرح، مشتمل بر توجیه اقتصادی، مالی و فنی،
 ب: شرح عملیات اجرایی و پیش بینی ها و اطلاعات لازم در رابطه با ایجاد، بازسازی، توسعه، تکمیل و راه اندازی مجدد واحدهای تولید و سایر طرحهای موضوع ماده (۲) این آیین نامه،
 پ: مشخصات مستقاضی یا متقاضیان،
 چگونگی و میزان مالکیت آنان، سوابق کار در رشته های مربوط به مهارت های شخصی،
 ت: تعیین چگونگی تأمین زمین محل استقرار طرح،
 ث: مجوزهای لازم مانند موافقت اصولی، مجوز تأسیس، پروانه تأسیس و یا بهره برداری و ...
 ج: برآورد میزان سرمایه لازم برای اجرای طرح به تفکیک میزان سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش مورد نیاز،
 ج: پیش بینی صورتهای مالی طرح از قبیل صورت سود و زیان، گردش و جوه نقدی و ترازنامه،
 ح: برآورد طول عمر مفید و طول مدت اجرای طرح، همچنین طول مدت بازپرداخت تسهیلات اعتبار دریافتی.

تبصره ۱ - طرحهای بخش خصوصی با هزینه اجرایی کمتر از سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال با ارایه پروانه تأسیس یا مجوزهای صادر شده از سوی دستگاههای ذی ربط، با رعایت مفاد این آیین نامه به استثنای مقررات پیش بینی شده در مواد (۵) و (۶) براساس دستورالعملهای اجرایی انواع تسهیلات اعتباری موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا، توسط بانک عامل بررسی و پوشش مالی داده می شوند.

تبصره ۲ - فرم مشخصات طرحهای پیشنهادی به بانکهای عامل که حاوی اطلاعات

تهدیه و همزمان به سازمان برنامه و بودجه استان و بانک عامل در تمامی موارد (و به اداره کل تعاون استان در مورد طرحهای تعاونی زیر پوشش وزارت تعاون) ارایه شود:

الف: گزارش توجیھی برای اجرای طرح، مشتمل بر توجیه اقتصادی، مالی و فنی،
 ب: شرح عملیات اجرایی و پیش بینی ها و اطلاعات لازم در رابطه با ایجاد، بازسازی، توسعه، تکمیل و راه اندازی مجدد واحدهای تولید و سایر طرحهای موضوع ماده (۲) این آیین نامه،
 پ: مشخصات مستقاضی یا متقاضیان،
 چگونگی و میزان مالکیت آنان، سوابق کار در رشته های مربوط به مهارت های شخصی،
 ت: تعیین چگونگی تأمین زمین محل استقرار طرح،
 ث: مجوزهای لازم مانند موافقت اصولی، مجوز تأسیس، پروانه تأسیس و یا بهره برداری و ...
 ج: برآورد میزان سرمایه لازم برای اجرای طرح به تفکیک میزان سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش مورد نیاز،
 ج: پیش بینی صورتهای مالی طرح از قبیل صورت سود و زیان، گردش و جوه نقدی و ترازنامه،
 ح: برآورد طول عمر مفید و طول مدت اجرای طرح، همچنین طول مدت بازپرداخت تسهیلات اعتبار دریافتی.

تبصره ۱ - طرحهای بخش خصوصی با هزینه اجرایی کمتر از سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال با ارایه پروانه تأسیس یا مجوزهای صادر شده از سوی دستگاههای ذی ربط، با رعایت مفاد این آیین نامه به استثنای مقررات پیش بینی شده در مواد (۵) و (۶) براساس دستورالعملهای اجرایی انواع تسهیلات اعتباری موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا، توسط بانک عامل بررسی و پوشش مالی داده می شوند.

تبصره ۲ - فرم مشخصات طرحهای پیشنهادی به بانکهای عامل که حاوی اطلاعات

ارقام به میلیون ریال

ردیف	نام استان	تسهيلات بخش کشاورزی	تسهيلات بخش توليد صنعتی	تسهيلات بخش خدمات	میزان اعتبار تخصیصی (جمع کل سهم استان)	تسهيلات بخش مناطق محروم و مرزی (جزی از کل)	طرحهای اشتغالزا (جزی از کل)
۱	مرکزی	۶۵۰۰	۹۰۰۰	۳۰۰۰	۱۸۵۰۰	۶۵۰۰	۲۰۴۳
۲	گیلان	۸۰۰۰	۹۰۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰۰	۶۵۰۰	۱۰۲۸۱
۳	مازندران	۱۱۶۰۰	۱۳۰۰۰	۴۰۰۰	۲۸۶۰۰	۱۰۸۳۳	۸۳۲۷
۴	آذربایجان شرقی	۸۵۰۰	۱۱۵۰۰	۳۰۰۰	۲۳۰۰۰	۹۷۵۰	۶۰۰۲
۵	آذربایجان غربی	۹۰۰۰	۱۲۰۰۰	۳۵۰۰	۲۴۵۰۰	۱۰۸۳۳	۵۵۸۳
۶	کرمانشاه	۱۰۵۰۰	۱۵۰۰۰	۴۰۰۰	۲۹۵۰۰	۱۲۴۵۸	۶۸۴۰
۷	خوزستان	۱۶۰۰۰	۲۰۰۰۰	۶۰۰۰	۴۲۰۰۰	۱۸۴۱۷	۱۱۹۹۳
۸	فارس	۱۰۰۰۰	۱۴۵۰۰	۴۰۰۰	۲۸۵۰۰	۱۵۱۶۸	۸۹۸۴
۹	کرمان	۹۰۰۰	۱۳۰۰۰	۴۰۰۰	۲۶۰۰۰	۱۲۴۵۸	۶۴۳۹
۱۰	خراسان	۱۳۰۰۰	۱۹۰۰۰	۶۰۰۰	۳۸۰۰۰	۲۲۷۵۰	۱۲۴۹۸
۱۱	اصفهان	۸۵۰۰	۱۲۰۰۰	۴۰۰۰	۲۴۵۰۰	۸۶۶۷	۶۱۴۰
۱۲	هرمزگان	۱۰۰۰۰	۱۱۵۰۰	۳۰۰۰	۲۴۵۰۰	۸۶۶۷	۴۰۴۶
۱۳	سیستان و بلوچستان	۱۱۰۰۰	۱۳۰۰۰	۴۰۰۰	۲۸۰۰۰	۱۵۱۶۷	۳۹۰۹
۱۴	کردستان	۱۰۰۰۰	۱۳۰۰۰	۴۰۰۰	۲۷۰۰۰	۱۳۰۰۰	۲۷۰۳
۱۵	همدان	۶۵۰۰	۹۰۰۰	۳۰۰۰	۱۸۵۰۰	۷۵۸۳	۱۴۴۹
۱۶	لرستان	۸۵۰۰	۱۲۰۰۰	۴۰۰۰	۲۴۵۰۰	۱۳۰۰۰	۵۳۵۶
۱۷	ایلام	۷۸۰۰	۱۰۰۰۰	۳۰۰۰	۲۰۸۰۰	۹۷۵۰	۱۲۳۲
۱۸	زنجان	۶۰۰۰	۹۰۰۰	۳۰۰۰	۱۸۰۰۰	۸۶۶۷	۱۵۷۸
۱۹	چهارمحال و بختیاری	۶۰۰۰	۸۰۰۰	۲۰۰۰	۱۶۰۰۰	۶۵۰۰	۱۸۹۵
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۷۰۰۰	۱۰۰۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰۰	۹۲۰۸	۲۰۵۹
۲۱	سمنان	۶۰۰۰	۱۰۰۰۰	۳۰۰۰	۱۹۰۰۰	۷۵۸۳	۷۷۸
۲۲	یزد	۵۰۰۰	۸۰۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰۰	۴۸۷۵	۷۱۸
۲۳	بوشهر	۱۰۶۰۰	۱۱۰۰۰	۳۰۰۰	۲۴۶۰۰	۹۷۵۰	۲۵۰۱
۲۴	تهران	۱۳۰۰۰	۱۹۰۰۰	۱۶۰۰۰*	۴۸۰۰۰	۴۳۳۳	۱۴۴۰۴
۲۵	اردبیل	۷۰۰۰	۸۵۰۰	۲۵۰۰	۱۸۰۰۰	۷۵۸۳	۲۲۴۲
جمع		۲۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۶۲۵۰۰۰	۲۶۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰
خرید مدارس نیمه تمام				۲۵۰۰۰*	۲۵۰۰۰*		
اعتبار توزیع نشده					۱۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰
جمع کل		۲۲۵۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰

* این اعتبار برای خرید مدارس نیمه تمام (بند تبصره) اختصاص دارد که پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید سازمان برنامه و بودجه و پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید وزارت تعاون به سهم استانها اضافه خواهد شد.
** مبلغ ۷ میلیارد ریال از این اعتبار به صدا و سیما و ۱۰ میلیارد ریال به طرحهای سینمایی، چاپ و نشر مطبوعات و هنر اختصاص دارد.

مورد و سازمان برنامه و بودجه تشکیل خواهد شد. نماینده سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی برای طرح‌های محققین، مبتکرین و مخترعین و دبیرخانه کمیسیون امور مناطق محروم استان برای طرح‌های نقاط محروم با حق رای در جلسه حضور خواهند داشت.

سازمان برنامه و بودجه به عنوان دبیرخانه کمیسیون موظف است طرح‌های ارایه شده همرا با نظر بانک عامل را برای اعضاء ارسال و یک هفته بعد در جلسه کمیسیون مطرح نماید. کمیسیون تخصصی موظف است حداکثر ظرف بیست (۲۰) روز طرح‌های تایید شده توسط بانک را از نظر فنی، مالی و اقتصادی به دقت مورد بررسی قرار دهد و پس از انطباق طرح‌ها با سیاست‌های کلان اقتصادی کشور در صورت تایید کامل طرح (حداقل چهار رای مثبت) مراتب را در کمیته برنامه‌ریزی استان برای طرح‌های بخش خصوصی مطرح نماید. طرح‌های مربوط به شرکتهای تعاونی جهت بررسی و تصویب نهایی از طریق اداره کل تعاون استان به وزارت تعاون ارسال خواهند شد.

بانک عامل موظف است قرارداد طرح‌های مصوب کمیته برنامه‌ریزی استان و وزارت تعاون را با متقاضی منعقد نماید. در صورت عدم تایید طرح‌ها، به جز طرح‌های بخش تعاونی توسط بانک و کمیسیون تخصصی استان، موضوع قابل طرح در کمیته برنامه‌ریزی استان نخواهد بود.

تبصره ۱ - حداکثر سقف تسهیلات اعطایی از سهم مناطق محروم برای هر یک از طرح‌های غیر تعاونی به جز طرح‌های پرورش مسیگو، دویست و پسنجاه میلیون (۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

تبصره ۲ - کمیسیون تخصصی استان در تایید طرح‌ها و کمیته برنامه‌ریزی استان و وزارت تعاون در تصویب طرح‌ها موظفند تسهیلات اعتباری این تبصره را به طرح‌هایی که زود بازده بوده و ارزآوری یا صرفه‌جویی ارزی ایجاد می‌کنند یا تولیدات و بازدهی آنها زیربنایی بوده یا به عنوان مواد اولیه مورد

مصرف صنایع دیگر خواهند بود و اشتغالزایی آنها به ازای اشتغال هر فرد بیکار سی میلیون (۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال می‌باشد اختصاص دهد.

ماده ۷ - بانکهای عامل موظفند حسب مورد، تسهیلات اعتباری مربوط به طرح‌های مصوب موضوع این آیین‌نامه را براساس ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی انواع تسهیلات اعتباری موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر مقررات بانکی مربوط، تأمین و ترتیبی اتخاذ نمایند که تسهیلات موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۵ کل کشور با اولویت کامل و در قالب سقف مجاز اعطای تسهیلات اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار، تأمین و اعطا شود.

تبصره - تأمین اعتبارات مورد نیاز طرح‌های ارایه شده در سال ۱۳۷۵، صرفاً در حد سهمیه تخصیصی به هر استان در همان سال صورت می‌گیرد و تخصیص بخشی از تسهیلات لازم از محل اعتبارات سالهای آینده به لحاظ احتمال بروز تغییراتی در ضوابط مربوط، امکان‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۸ - مجریان طرح‌ها موظفند طرح مورد نظر را تا زمانی که بانک عامل ارایه دهند که تصویب آن طرح تا پایان اسفند سال ۱۳۷۵ امکان‌پذیر باشد و در صورت تصویب، حداکثر تا پایان بهمن سال بعد قرارداد لازم را با بانک عامل منعقد نمایند.

ماده ۹ - بانکهای عامل موظفند منابع اعتباری طرح‌های مصوب موضوع این آیین‌نامه را متناسب با پیشرفت اجرای طرح و همزمان با مصرف سهم متقاضی به میزان تصویب شده در اختیار متقاضیان قرار دهند. طول مدت اجرای طرح، مدت زمان لازم برای بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی و تاریخ شروع بازپرداخت این قبلی تسهیلات به ترتیبی خواهد بود که در کمیسیون موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه یا بانک عامل - حسب مورد - بررسی شده و به تصویب کمیته برنامه‌ریزی استان یا دستگاه اجرایی ذی‌ربط (در مورد طرح‌های تعاونی و زیربنایی آب و خاک) رسیده باشد. در هر حال تاریخ شروع بازپرداخت، پیش از شروع بهره‌برداری نخواهد بود.

تبصره - مجموع مدت بازپرداخت تسهیلات اعتباری با احتساب طول دوره اجرای طرح (مصوب ۱۳۷۵) نباید حداکثر بیشتر از ده (۱۰) سال برای طرح‌های تولیدی، احداث ساختمان سینما و مدارس غیرانتفاعی و حداکثر هفت (۷) سال برای سایر طرح‌ها از زمان اولین پرداخت تسهیلات باشد. مدت یاد شده به گونه‌ای تعیین خواهد شد که بازپرداخت تسهیلات اعتباری بانکی مقدم بر بازگشت سایر منابع سرمایه‌گذاری باشد.

ماده ۱۰ - در صورتی که اجرای مصوبات موضوع تبصره (۳) قوانین بودجه سنواتی کل کشور، بیش از مدت پیش‌بینی شده در طرح بیانجامد و علل این تاخیر بنا به تشخیص بانک عامل موجه بوده و خارج از حیطه کنترل و عمل مجریان طرح‌ها باشد، بانک عامل با رعایت ضوابط و مقررات موضوع این آیین‌نامه نسبت به تغییر تاریخ شروع بازپرداخت تسهیلات اعتباری طرح‌های یاد شده اقدام می‌نماید، مشروط بر این که مجموع طول مدت اجرا و بازپرداخت تسهیلات اعتباری از زمان اولین پرداخت تسهیلات، حداکثر بیشتر از ده (۱۰) سال نشود. در صورتی که براساس مفاد این ماده، مدت اجرا تمدید و زمان شروع بازپرداخت در مورد

طرحی تغییر یابد، مدت زمان تمدید شده مشمول جریمه تأخیر نمی‌باشد و سود پیش‌بینی شده در طرح به آن تعلق می‌گیرد.

ماده ۱۱ - سهم منابع سرمایه‌گذاری مجری طرح در مورد طرح‌های مربوط به صنایع روستایی، مدارس غیرانتفاعی، خوداشتغالی، طرح‌های آبخیزداری، جنگل و مرتع، بهسازی و نوسازی اماکن سنتی دامی، تعاونیهای تولیدی و اشتغال ایثارگران به پیشنهاد مرجع تصویب‌کننده طرح در حد توان مجری و حداقل هفت درصد (۷٪) و در سایر موارد حداقل سیزده درصد (۱۳٪) کل سرمایه‌گذاری (مجموع سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) تعیین می‌شود.

تبصره - طرح‌های زیربنایی آب و خاک از تأمین سهم سرمایه‌گذاری مجری طرح معاف می‌باشند.

ماده ۱۲ - طرح‌های تولیدی و عمرانی تعاونیها و شرکتهایی که حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) سهام آن متعلق به رزمندگان داوطلب که حداقل شش (۶) ماه در جبهه‌ها بوده‌اند، مفقودین، جانبازان، آزادگان، مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی و مهاجرین جنگ تحمیلی یا خانواده معظم شهدا (فرزند، همسر، پدر و یا برادر) می‌باشد، در صورتی که به تشخیص بنیاد شهید، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان، ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده و وزارت تعاون - حسب مورد - توانایی مالی نداشته باشند از پرداخت تمام یا قسمتی از سهم آورده متقاضی معاف می‌باشند و هزینه‌های مربوط به ارایه خدمات دستگاههای دولتی و وابسته به دولت، تهیه طرح، گرفتن موافقت اصولی و پروانه و سایر مجوزها و بررسی طرح به وسیله بانک و سایر مراجع و تهیه زمین قابل توثیق جزو هزینه‌های طرح محسوب می‌شود.

ماده ۱۳ - سازمان برنامه و بودجه موظف است سود و کارمزد تسهیلات اعطایی از محل این تبصره به طرح‌های مشروح زیر را در لوائح

ماده ۱۴ - سازمان برنامه و بودجه و وزارت تعاون موظفند گزارش عملکرد تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه را هر شش ماه یک بار به کمیسیونهای برنامه و بودجه، دیوان محاسبات امور اقتصادی و دارایی و تعاون مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

ماده ۱۵ - بانکهای عامل موظفند همه ساله مانده مطالبات معوق خود، ناشی از اعطای تسهیلات اعتباری از محل تبصره (۳) قوانین بودجه سنوات گذشته و طرحهایی که براساس مفاد این آیین‌نامه به تصویب رسیده‌اند را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال کنند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران همه ساله میزان این‌گونه مطالبات را تنظیم و حداکثر تا پایان شهریور سال بعد به سازمان برنامه و بودجه اعلام خواهد نمود. سازمان

بودجه سالهای آینده منظور نماید:

الف: طرح‌های مربوط به نقاط محروم کشور، احداث مدارس غیرانتفاعی، طرح‌های زیربنایی آب و خاک، آبخیزداری و منابع طبیعی و تولید کتاب و طرح‌های معلولان زیر پوشش سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (تعاونیهای آنان یا هشتاد درصد سهام متعلق به معلولان) را به میزان هفتاد (۷۰٪) درصد،

ب: طرح‌های بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و روستایی، تولید فرش دستباف، خود اشتغالی، علمی، فرهنگی، هنری، سیاحتی، ورزشی، طرح‌های مخترعین، مبتکرین و محققین مورد تأیید سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی، تعاونیهای تولیدی، ایثارگران و مهاجرین جنگ تحمیلی در استانهای جنگزده را به میزان پنجاه (۵۰٪) درصد.

ارقام به میلیون ریال

ردیف	نام استان	تسهیلات بخش کشاورزی	تسهیلات بخش تولید صنعتی	تسهیلات بخش خدمات	میزان اعتبار تخصیصی (جمع کل سهم استان)	تسهیلات بخش مناطق محروم و مرزی (جزی از کل)	طرحهای اشتغالزا (جزی از کل)
۱	مرکزی	۸۰۰۰	۱۰۵۰۰	۳۰۰۰	۲۱۵۰۰	۷۰۴۲	۲۰۴۳
۲	گیلان	۶۰۰۰	۱۰۰۰۰	۸۰۰۰	۲۴۰۰۰	۷۵۸۳	۱۰۲۸۱
۳	مازندران	۱۵۱۰۰	۱۵۳۰۰	۷۰۰۰	۳۷۴۰۰	۱۳۰۰۰	۸۳۲۷
۴	آذربایجان شرقی	۱۱۰۰۰	۱۱۵۰۰	۶۵۰۰	۲۹۰۰۰	۱۰۸۳۳	۶۰۰۲
۵	آذربایجان غربی	۱۰۰۰۰	۱۲۵۰۰	۵۰۰۰	۲۷۵۰۰	۱۳۰۰۰	۵۵۸۳
۶	کرمانشاه	۸۵۰۰	۱۱۵۰۰	۵۵۰۰	۲۵۵۰۰	۱۰۸۳۳	۶۸۴۰
۷	خوزستان	۲۹۰۰۰	۱۵۵۰۰	۸۵۰۰	۵۳۰۰۰	۱۶۷۹۲	۱۱۹۹۳
۸	فارس	۱۰۵۰۰	۱۴۰۰۰	۸۰۰۰	۳۲۵۰۰	۱۴۶۲۵	۸۹۸۴
۹	کرمان	۱۳۰۰۰	۱۷۰۰۰	۹۰۰۰	۳۹۰۰۰	۱۱۹۱۷	۶۴۳۹
۱۰	خراسان	۱۶۰۰۰	۱۸۵۰۰	۹۵۰۰	۴۴۰۰۰	۱۹۵۰۰	۱۲۴۹۸
۱۱	اصفهان	۷۰۰۰	۸۰۰۰	۳۵۰۰	۱۸۵۰۰	۸۱۲۵	۶۱۴۰
۱۲	هرمزگان	۱۶۵۰۰	۳۵۰۰	۱۵۰۰	۲۱۵۰۰	۸۶۶۷	۴۰۴۶
۱۳	سیستان و بلوچستان	۱۸۰۰۰	۵۰۰۰	۲۰۰۰	۲۵۰۰۰	۱۵۱۶۷	۳۹۰۹
۱۴	کردستان	۸۰۰۰	۷۰۰۰	۳۰۰۰	۱۸۰۰۰	۱۳۵۴۲	۲۷۰۳
۱۵	همدان	۷۰۰۰	۱۰۰۰۰	۳۵۰۰	۲۱۵۰۰	۸۱۲۵	۱۴۴۹
۱۶	لرستان	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۲۵۰۰	۱۳۵۰۰	۱۰۸۳۳	۵۳۵۶
۱۷	ایلام	۷۰۰۰	۸۷۰۰	۳۵۰۰	۱۹۲۰۰	۸۱۲۵	۱۲۳۲
۱۸	زنجان	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۸۶۶۷	۱۵۷۸
۱۹	چهارمحال و بختیاری	۵۵۰۰	۶۵۰۰	۲۰۰۰	۱۴۰۰۰	۷۵۸۳	۱۸۹۵
۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵۰۰۰	۵۵۰۰	۱۵۰۰	۱۲۰۰۰	۹۲۰۸	۲۰۵۹
۲۱	سمنان	۴۵۰۰	۵۰۰۰	۱۵۰۰	۱۱۰۰۰	۷۰۴۲	۷۷۸
۲۲	یزد	۵۰۰۰	۵۵۰۰	۱۵۰۰	۱۲۰۰۰	۵۹۵۸	۷۱۸
۲۳	بوشهر	۱۶۴۰۰	۳۰۰۰	۱۰۰۰	۲۰۴۰۰	۹۷۵۰	۲۵۰۱
۲۴	تهران	۸۰۰۰	۵۰۰۰	***۴۸۰۰۰	۶۱۰۰۰	۵۹۵۸	۱۴۴۰۴
۲۵	اردبیل	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۸۱۲۵	۲۲۴۲
	جمع	۲۵۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۶۲۵۰۰۰	۲۶۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰
	خرید مدارس نیمه تمام			*۲۵۰۰۰	*۲۵۰۰۰		
	اعتبار توزیع نشده			۱۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	
	جمع کل	۲۵۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰	۱۷۵۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰

* این اعتبار برای خرید مدارس نیمه تمام (بند تبصره) اختصاص دارد که پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید سازمان برنامه و بودجه و پنجاه درصد (۵۰٪) آن به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش و تأیید وزارت تعاون به سهم استانها اضافه خواهد شد.
** مبلغ ۲۰ میلیارد ریال از این اعتبار به صدا و سیما و ۱۲ میلیارد ریال به طرحهای سینمایی، چاپ و نشر مطبوعات و هنر اختصاص دارد.

برنامه و بودجه موظف است مانده مطالبات یاد شده را به میزانی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام شده است در لایحه بودجه سال بعد منظور نماید.

تبصره ۱ - کمیته برنامه ریزی استان و وزارت تعاون و کشاورزی - حسب مورد - موظفند موارد مربوط به عدم بازپرداخت تسهیلات اعتباری و سایر مشکلات طرحها را بررسی و در صورت امکان، تسهیلات لازم را در جهت رفع مشکلات اجرایی طرحها فراهم نموده و روشی در پیش گیرند تا بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی این گونه طرحها به موقع صورت پذیرد.

تبصره ۲ - در مواردی که واحدهایی از محل اعتبارات موضوع تبصره (۳) قوانین بودجه سنواتی به مرحله اجرا درآمده یا ایجاد شده‌اند و در حال حاضر به دلایل ساختاری قادر به ادامه فعالیت به صورت اقتصادی نیستند یا در حال بهره‌برداری بوده ولی به دلایل غیرموجه نسبت به بازپرداخت اقساط مقرر اقدام نمی‌نمایند، واحدهای یاد شده بنا به پیشنهاد بانک عوامل و موافقت کمیته برنامه ریزی استان به فروش می‌رسند (چگونگی فروش توسط کمیته مزبور تعیین می‌شود) و پس از تأمین مطالبات بانک از محل درآمد فروش، باقیمانده در حساب خزانه واریز می‌شود. در صورت کمبود درآمد فروش، مانده مطالبات جهت تأمین به سازمان برنامه و بودجه اعلام خواهد شد.

ماده ۱۶ - بانکهای عامل موظفند هر شش ماه یکبار راساً و براساس منابع اطلاعاتی خود، گزارش عملکرد تسهیلات اعتباری اعطایی شامل انواع و میزان تسهیلات اعتباری اعطایی و نوع طرحها، همچنین میزان بدهی ناشی از مطالبات معوق و نیز میزان کارمزد و سود سهم دولت در مورد طرحهای مشمول و سایر اطلاعات لازم را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند.

ماده ۱۷ - وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، جهاد سازندگی و کشاورزی به نیابت از مستقاضیان استفاده از تسهیلات اعتباری

مربوط، می‌توانند اقدامات لازم را مطابق مفاد این آیین‌نامه و بنا به درخواست آنان، تا مرحله قبل از عقد قرارداد انجام دهند. در هر حال، قرارداد لازم بین بانک و استفاده کننده از تسهیلات اعتباری منعقد خواهد شد.

ماده ۱۸ - تضمین‌های تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه عبارتند از:

الف: اعطای اجازه برداشت از حسابهای بانکهای عامل به بانکهای تجاری تأمین کننده کمبود منابع اعتباری (موضوع بند ۳ ماده ۳ این آیین‌نامه) با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب: سازمان برنامه و بودجه به نیابت از طرف دولت مکلف است اعتبار لازم جهت تأمین و پرداخت تفاوت کارمزد و سهم دولت به میزان مندرج در ماده (۱۴) این آیین‌نامه، مربوط به تسهیلات اعتباری اعطایی به طرحهای موضوع ماده یاد شده و مطالبات معوق لاوصول بانکهای عامل، ناشی از عطای تسهیلات اعتباری به طرحهای مصوب موضوع این آیین‌نامه را در لویح بودجه سال بعد منظور و به بانکهای عامل پرداخت نماید.

پ: کلیه مستحذات، اموال و داراییهای قابل توثیق ناشی از اجرای طرحهای موضوع این آیین‌نامه در وثیقه بانکهای عامل قرار خواهند گرفت و چنانچه براساس ضوابط موجود بانکها توثیق زمین محل اجرای طرح امکان پذیر نباشد، بانکهای عامل علاوه بر توثیق مستحذات، اموال و داراییهای پیش‌بینی شده در طرح که روی زمین احداث یا نصب می‌شوند، می‌توانند به منظور جبران نقیصه عدم امکان توثیق زمین از متقاضی سفته نیز دریافت نمایند. در مورد طرحهای زیربنایی آب و خاک آبخیزداری و منابع طبیعی تضمین تسهیلات اعتباری صرفاً از طریق دریافت سفته انجام خواهد شد.

همچنین بانکهای عامل می‌توانند نسبت به قبول رهن اراضی موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۵۹ -

اقدام نمایند. در این موارد کل طرح اعم از زمین و مستحذات ناشی از اجرای طرح توسعه بانک به وثیقه گرفته می‌شود. بانکهای عامل مکلفند در مورد مستحذات، اموال و داراییهای موجود در مناطق جنگزده که اسناد آنها در جنگ از بین رفته است، تسهیلات ویژه قایل شوند.

تبصره ۱ - تضمین دولت، موضوع بند (۲) این ماده نافی وظایف بانکهای عامل جهت وصول مطالبات ناشی از اعطای تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه نبوده و بانکهای عامل مکلفند برای حفظ حقوق خود اقدامات قانونی لازم را جهت مصرف و بازپرداخت تسهیلات اعطایی به عمل آورند و در موارد زیر بر مصرف و بازپرداخت تسهیلات اعطایی نظارت نمایند:

الف: نظارت بر مصرف صحیح تسهیلات اعطایی متناسب با پیشرفت اجرای طرح،

ب: نظارت بر بازپرداخت بدهیهای ناشی از تسهیلات اعطایی از محل درآمد طرح.

تبصره ۲ - استفاده کنندگان از تسهیلات اعطایی موضوع این آیین‌نامه موظفند اقساط تسهیلات دریافتی را به موقع پرداخت نمایند. عدم پرداخت به موقع اقساط بدهی استفاده کنندگان از تسهیلات یاد شده در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب می‌شود.

ب - ضوابط مورد عمل برای بانک کشاورزی

ماده ۱۹ - کلیه تسهیلات اعتباری بخش کشاورزی و دامپروری (از جمله جنگل، مرتع، شیلات، آبیان، آبخیزداری و بهداشت دام) توسط بانک کشاورزی اعطاء خواهد شد. تسهیلات اعتباری مربوط به طرحهای زیربنایی آب و خاک و آبخیزداری و منابع طبیعی به شرح زیر در اختیار متقاضیان واجد شرایط قرار خواهد گرفت و اعطای تسهیلات به سایر طرحهای بخش کشاورزی و دامپروری مشمول ضوابط عمومی این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره ۱ - تهیه طرح، شامل نوع مالکیت،

می‌افتد. چه می‌گوید؟ آیا در این لحظه تن به ذلت می‌دهد؟ آیا خواهش و تمنا می‌کند؟ نه، بلکه بعد از گذشت این دوره جنگیدن رویش را بسوی همان قبله‌ای که از آن هرگز منحرف نشده است می‌کند و می‌فرماید: «رضا بقضائک و تسلیماً لامرک و لا معبود سواک یا غیاث المستغیثین»^{۲۸} این است حماسه الهی، این است حماسه انسانی.

ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

می‌دارند یا کشته شدن یا تسلیم! اظهار می‌دارد، والله لا اعطیکم بیدی اعطاء الدلیل و لا افر فرار العید.^{۲۹}

به خدا قسم که من هرگز نه دست ذلت به شما می‌دهم و نه مثل بردگان فرار می‌کنم، مردانه مقاومت می‌کنم تا کشته بشوم. آن ساعت‌های آخر، اباعبدالله باز همان است. باور نکنید که اباعبدالله این جمله را گفته باشد: اسقونی شربة من الماء فقط نشطت کبدی. من که این جمله را در جایی ندیده‌ام، حسین اهل این جور درخواستها نبود، بلکه او در مقابل لشکر دشمن می‌ایستد و فریاد می‌کند: الا وان الدعی ابن الدعی قدر رکز بین اثنتین بین السلسلة و الذله و هیات منا الذلة یا بی الله ذالک لنا و رسوله و المؤمنون و حجور طابت و طهرت.^{۲۷}

۱- ای قوم اگر شما بر مقام رسالت و اندرز من به آیات خدا تکبر و انکار دارید، من تنها به خدا توکل می‌کنم، شما هم به اتفاق بنان و خدایان باطل خود هر مکر و تدبیری دارید انجام دهید، تا امر بر شما پوشیده نباشد و درباره من هر اندیشه باطلی دارید بکار ببرید - سوره یونس، آیه ۷۱.

۲- بحارالانوار ج ۴۴، ارشاد شیخ مفید ص ۲۴۱، اعلام الوری ص ۲۳۴، مقتل الحسین مرقم ص ۲۵۸، تاریخ طبری ج ۶ ص ۲۳۸ و ۲۳۹، کامل ابن اثیر ج ۴ ص ۲۴، مقتل الحسین خوارزمی ج ۱ ص ۲۴۷.

۳- سوره آل عمران آیه ۱۴۶، چه بسیار رخ داده که پیغمبری جمعیت زیادی از پیروانش در جنگ کشته شده‌اند و با این حال اهل ایمان با سختی‌هایی که در راه خدا به آنها رسید مقاومت کردند و هرگز بیسناک و زیبون نشدند و سر به زیر بار دشمن فرود نیاوردند و راه صبر و ثبات پیش گرفتند که خداوند صابران را دوست می‌دارد.

۴- سوره آل عمران آیه ۶۴، ای اهل کتاب بیایید از آن کلمه حق که میان ما و شما یکسان است پیروی کنیم که بجز خدا هیچکس را نپرستیم و برخی، برخی دیگر را به ربوبیت تعظیم نکنیم.

۵- سوره نحل آیه ۱۲۰.

۶- سوره قصص آیه ۴، همانا فرعون در زمین تکبر و گردنکشی آغاز کرد و میان اهل آن سرزمین تفرقه و اختلاف افکند و طایفه‌ای را سخت ضعیف و ذلیل کرد. پسرانشان را می‌کشت و زنانشان را زنده می‌گذاشت.

۷- مقتل الحسین مرقم ص ۶۷ عبارتی است از ابوبکر بن ابی العریب اندلسی در عوامص ص ۲۳۲.

۸- بحارالانوار ج ۴۴ ص ۲۹۸.

۹- دیوان مثنوی، جزء دوم ص ۲۶۷ چاپ مکتب دارالبیان بغداد.

۱۰- اشاره به علی علیه السلام و آن داستان معروف دارد.

۱۱- اشاره به علی علیه السلام است که پس از شکافته شدن فرق مبارکش ندا در داد فزت برب الکعبه، قسم به خدای کعبه که رستگار شدم.

۱۲- دیوان پروین اعتصامی چاپ هفتم ص ۱۶۳.

۱۳- علت اینکه مقدار کمی از سخنان حسین علیه السلام

مردم کوفه! آن ناکس پسر ناکس، آن زنازاده پسر زنازاده، امیر شما، فرمانده کل شما، آن کسی که شما به فرمان او آمده‌اید به من گفته است که از این دو کار یکی را انتخاب کن یا شمشیر، یا تن به ذلت دادن، آیا من تن به ذلت بدهم؟ هیهات که ما زیر بار ذلت برویم! ما تن خودمان را در جلوی شمشیرها قرار می‌دهیم ولی روح خودمان را در جلوی شمشیر ذلت هرگز فرود نمی‌آوریم. خدای من که در راه رضای او قدم بر می‌دارم راضی نیست و می‌گوید نکن، پیغمبر که وابسته به مکتب او هستم، می‌گوید نکن، آن دامنهایی که من در آنها بزرگ شده‌ام، دامن علی که روی زانوی او نشسته‌ام به من می‌گوید تن به ذلت نده.

این یک حماسه است اما نه یک حماسه شخصی یا قومی. در آن منیت نیست، در آن خودپرستی نیست، خداپرستی است. در روز عاشورا حسین (ع) حد آخر مقاومت را هم می‌کند، دیگر وقتی است که به کلی توانایی از بدنش سلب شده است. یکی از تیراندازان ستمکار تیر زهر آودی را به کمان می‌کند و بسوی اباعبدالله می‌اندازد که در سینه اباعبدالله می‌نشیند و آقا دیگر بی اختیار روی زمین

بدمت ما رسیده این است که عصر اموی، عصر اختناق و سانسور درباره علی و فرزندان علی بود و کسی جرأت نمی‌کرد که با آنها تماس بگیرد و یا سخنی از آنها نقل کند.

- ۱۴- جامع الصغیر ج ۱ ص ۷۵.
- ۱۵- بحارالانوار ج ۴۴ ص ۱۹۴.
- ۱۷ و ۱۶- لمعة من بلاغة الحسین ص ۹۵ به نقل از نفس المهوم حاج شیخ عباس قمی.
- ۱۸- تحف العقول ص ۲۵۰، مقتل الحسین مرقم ص ۲۳۱، مقتل الحسین خوارزمی ص ۲۳۷، فی رحاب ائمه اهل البيت ج ۳ ص ۱۰۱.
- ۱۹- الغدير ج ۸ ص ۳۰۲.
- ۲۰- بحارالانوار ج ۴۴ ص ۳۶۶، اللهوف ص ۲۵، مقتل الحسین خوارزمی ج ۲ ص ۵، نفس المهوم ص ۱۰۰، ملحفات احقاق الحق ج ۱۱ ص ۵۹۸، کشف الغم ج ۲ ص ۲۹.
- ۲۱- فی رحاب ائمه اهل البيت ج ۳ ص ۹۷، مناقب ابن شهر آشوب ج ۴ ص ۶۹، مقتل الحسین مرقم ص ۲۱۷، بحارالانوار ج ۴۵ ص ۲۳۸، ارشاد شیخ مفید ص ۲۲۵، در این سه کتاب آخر، این ابیات بغیر از بیت سوم و در کتاب اعلام الوری ص ۲۳۰ بغیر از بیت سوم و چهارم ذکر شده است.
- ۲۲ و ۲۳- بحارالانوار ج ۴۴ ص ۳۸۱، تحف العقول ص ۱۷۶، اللهوف ص ۳۳، مقتل الحسین مرقم ص ۲۳۲، تاریخ طبری ج ۶ ص ۲۲۹، تاریخ ابن عساکر، ج ۴ ص ۳۳۳، کشف الغم ج ۲ ص ۳۲.
- ۲۴- بحارالانوار ج ۴۴ ص ۳۹۲، مقتل الحسین خوارزمی ج ۱ ص ۲۴۶، مقتل الحسین مرقم ص ۲۵۷، ارشاد شیخ مفید ص ۲۳۱، اعلام الوری ص ۲۳۴.
- ۲۵- بحارالانوار ج ۴۵ ص ۵۰، مناقب ابن شهر آشوب ج ۴ ص ۶۸ و ۱۱۰، اللهوف ص ۵۰، کشف الغم ج ۲ ص ۳۶.
- ۲۶- ارشاد شیخ مفید ص ۲۳۵، مقتل الحسین مرقم ص ۲۸۰.
- ۲۷- اللهوف ص ۴۷، مقتل الحسین خوارزمی ج ۲ ص ۷۶، تاریخ شام ابن عساکر ج ۴ ص ۳۳۳، نفس المهوم ص ۱۴۹، ملحفات احقاق الحق ج ۱۱ ص ۶۲۴ و ۶۲۵، مقتل الحسین مرقم ص ۲۸۷، تحف العقول ص ۱۷۴.
- ۲۸- نظیر این عبارت در فمقام زخار صفحه ۴۶۳ و مقتل الحسین مرقم ص ۳۵۷ ذکر شده است.

زیرا به استناد تبصره ماده ۸۹ قانون تجارت «بدون قرائت گزارش بازرس یا بازرسان شرکت در مجمع عمومی اخذ تصمیم نسبت به ترازنامه و حساب سودوزیان سال مالی معتبر نخواهد بود»

همراه با صورتهای مالی می‌بایست فرم پیشنهاد تقسیم درآمد ویژه شرکت نیز تهیه و ارائه گردد تا در صورت تصویب مجمع عمومی ملاک تقسیم درآمد حاصله باشد. طبق قوانین و ضوابط موردعمل شرکتهای تعاونی از محل سود ویژه می‌بایست ۴٪ سود بعنوان ذخیره آموزش محاسبه گردد که این ذخیره به عنوان هزینه تلقی و از شمول مالیات خارج خواهد بود. در مورد سایر ذخایر نیز مطابق اساسنامه عمل خواهد شد. (حداقل ۵٪ به عنوان ذخیره قانونی و حداکثر ۵٪ سود تحت عنوان ذخیره احتیاطی) محاسبه ذخیره قانونی تا زمانی که مبلغ کل ذخیره حاصل از درآمدهای مذکور به میزان $\frac{1}{4}$ معدل سرمایه سه سال اخیر شرکت نرسیده الزامی و پس از آن اختیاری خواهد بود.

مورد دیگری که رعایت آن در صورتحساب تقسیم درآمد ویژه الزامی است محاسبه مالیات شرکت است. زیرا طبق ماده ۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم بجز «شرکتهای تعاونی کارگری، کارمندی، روستایی، عشایری، کشاورزی، صیادان، دانشجویان، دانش آموزان و اتحادیه‌های آنها» که از پرداخت مالیات معاف می‌باشند، سایر شرکتهای تعاونی می‌بایست به استناد بند الف ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم، ۱۰٪ از سودویژه خود را به عنوان مالیات شرکت و ۳٪ آنرا نیز طبق تبصره‌های ۵۰ و ۵۱ قانون برنامه اول توسعه اقتصادی بابت سهم شهرداری محاسبه و پرداخت نمایند. مازاد سود پس از محاسبه ذخایر موردنظر و احتمالاً پاداش هیات مدیره و بازرسان که با تصویب مجمع عمومی قابل پرداخت می‌باشد، سود قابل

تقسیم بین سهامداران بوده که به نسبت سهام آنان قابل تقسیم می‌باشد. سود سهام نیز به نسبت سهم هر یک از شرکاء، مطابق ماده ۱۳۱ قانون مالیاتهای مستقیم، مشمول مالیات خواهد بود. (لازم به تذکر است که به موجب تبصره ۴ ماده ۶۴ اساسنامه موردعمل تعاونیها تقسیم سود بین صاحبان سهام تا جبران زیان انباشته شرکت امکان‌پذیر نبوده و در صورت تخصیص قسمتی از سود بابت جبران زیان سنوات قبل نیز مبلغ اختصاص یافته به این منظور به موجب بند ۱۲ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم تا میزان $\frac{1}{3}$ درآمد مشمول مالیات مذکور در ترازنامه متکی به دفاتر قانونی جزء هزینه‌های قابل قبول تلقی خواهد شد.)

که این مالیات از سود متعلق به هر عضو قابل تامین می‌باشد. ضمناً به استناد ماده ۱۳۵ قانون مالیاتهای مستقیم سود پرداختی یا تخصیصی به صاحبان سهام در شرکتهایی که از محل درآمد مشمول معافیت شرکتها تامین می‌گردد، از پرداخت مالیات معاف خواهد بود. لذا کلیه سهامداران شرکتهای تعاونی موضوع ماده

تعاونیها و زنان ... بقیه از صفحه ۵۱

اولیه برای کشاورزان دامن زد و عدم مداخله شرکتهای خصوصی، بویژه بر وسعت مشکلات افزود. این مسئله وضعیت دشوار اقتصادی مردم را وخیم‌تر کرد و تباهی و تلاشی محیط زیست را تسریع نمود.

در سالهای اخیر، به مدد روند فراگیر تمرکززدایی، کناره‌گیری دولت و مردمی سازی در کشورهای مختلف، اشکال جدید و متنوعی از حضور مردمی نضج گرفت. انواع مختلف تعاونیها، بخصوص نوع غیررسمی و خصوصی آن، در کشورهای در حال توسعه

۱۳۳ قانون مالیاتهای مستقیم از پرداخت مالیات سود سهام نیز معاف می‌باشند. شایان ذکر است که استفاده از این معافیتها منوط به پذیرش دفاتر قانونی و صورتهای مالی از جانب ممیزین مالیاتی خواهد بود. لذا لازمست مسئولین شرکتهای تعاونی به منظور برخورداری از امکانات پیش‌بینی شده در قوانین جاری هم خود را مصروف تنظیم صحیح دفاتر و صورتهای مالی مستخرجه از آن بنمایند.

چنانچه با وجود کنترلهای به عمل آمده و بذل دقت لازم پس از تهیه صورتهای مالی و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط از نظر محاسباتی وجود اشتباهاتی در صورتهای مالی برای شرکت محرز گردید، به استناد تبصره ۳ ماده ۲۲۶ قانون مالیاتهای مستقیم می‌بایست با ارائه مدارک لازم ظرف یک ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه، نسبت به رفع اشتباه اقدام و اظهارنامه یا ترازنامه یا حساب سودوزیان اصلاحی را حسب مورد تسلیم نمود که در این صورت تاریخ تسلیم اظهارنامه مؤدی تاریخ تسلیم اظهارنامه اول خواهد بود.

پدیدار شد و بدین ترتیب مشکلات رو به رشدی چون مسکن، حمل و نقل، تورم، فقدان فرآورده‌های تولید، رقابت شرکتهای چندملیتی و غیره با راه‌حلهای منطقی روبرو شدند.

(ادامه دارد)

۱- در این مقاله، مفهوم واژه «جنسیت» بکار رفته است. جنسیت در مقایسه با واژه «جنس» بر دشناخت تفاوت‌های خاص اجتماعی و فرهنگی بین زنان و مردان، علاوه بر تفاوت‌های جسمی دلالت می‌کند. بار معنایی واژه جنسیت به نسبت عواملی چون سن، طبقه اجتماعی، مذهب، نژاد، تابعیت و غیره به شدت متنوع است؛ با گذشت زمان، این بار معنایی تغییر می‌کند و انگهی، بین تعاونیهای مختلط بااعضای مرد و زن و تعاونیهای خاص زنان تمایز وجود دارد.

۲- طبق برآورد سازمان ملل، مشارکت زنان در کارکشوری، در آسیا ۸۰-۶۰ درصد، در آمریکای لاتین ۴۰ درصد و در زمینه تولید مواد غذایی عمده در آفریقا ۷۰ درصد می‌باشد.

۳- به این نکته به عنوان «تفکیک اجتماعی نیروی کار» در سند آی.ال.ا. استناد می‌شود.